
ОБЩИНА КНЕЖА

**ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА КНЕЖА
ЗА ПЕРИОДА 2017-2020 г.**

2017г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1 ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1.1 ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО Е РАЗРАБОТЕНА ПРОГРАМАТА.....	3
1.2 ВРЕМЕВИ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА	4
1.3 МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНАТА	4
1.4 ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА КНЕЖА	6
1.4.1 Физикогеографска характеристика.....	6
1.4.2 Климат	7
1.4.3 Транспортна инфраструктура	7
1.4.4 Населени места.....	8
1.4.5 Население	8
1.5 ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО	8
1.6 ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	8
1.7 ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ	9
1.8 ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ.....	9
2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА.....	10
2.1 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА	10
2.1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи на община Кнежа в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците	10
2.1.2 Анализ на отпадъците.....	11
2.1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци	15
2.1.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции	16
2.1.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.....	16
2.1.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите	16
2.1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	17
2.1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци.....	18
3 SWOT АНАЛИЗ.....	18
4 ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 2017-2020 г. И АЛТЕРНАТИВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	20

5 РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА.....	21
6 КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	62
6.1 ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ.....	62
6.2 ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА ОБЩИНСКО И РЕГИОНАЛНО РАВНИЩЕ	62
7 СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ, КОНТРОЛ и АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	62
8 ПРИЛОЖЕНИЕ АНАЛИЗИ И ИЗВОДИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА	63
АНАЛИЗ №1 АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	64
АНАЛИЗ № 2 АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	72
АНАЛИЗ №3 ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ.....	85
АНАЛИЗ №4 АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА УПРАВЛЕНСКИТЕ И КОНТРОЛНИТЕ ПРАВОМОЩИЯ НА ОБЩИНАТА ПО ЗУО И ОБЩИНСКАТА НАРЕДБА ПО ЧЛ. 22	92
АНАЛИЗ №5 АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ...	102
АНАЛИЗ №6 АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	105
АНАЛИЗ №7 АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ	110
АНАЛИЗ № 8 ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	116
АНАЛИЗ №9 АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ	119

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на община Кнежа е изготвена за периода 2017-2020 г. на основание чл. 52 от ЗУО. Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗУО, тя е секторна програма и неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, както и със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2014-2020 г. Програмата за управление на отпадъците на община Кнежа (2017-2020г.) се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво и представлява документ, който цели да послужи за бъдещо по-ефективно и екологосъобразно управление на отпадъците.

В приложение към програмата са изготвени 9 анализа, свързани със съществуващото положение по управление на отпадъците в Община Кнежа. Въз основа на основните изводи и препоръки по всеки анализ са идентифицирани дейностите (мерките) за постигане на целите, поставени в националното законодателство по управление на отпадъците до 2020г. За всяка конкретна дейност (мярка) са определени необходимите финансови средства, източници на финансиране, срокове, очаквани резултати и индикатори за изпълнение на целите/мерките. Програмата включва 4 стратегически цели, съпътствани от 8 оперативни цели и 7 подпрограми.

Очаква се програмата да окаже принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

1.1 ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО Е РАЗРАБОТЕНА ПРОГРАМАТА

При разработването на програмата са взети предвид следните законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, в т.ч.:

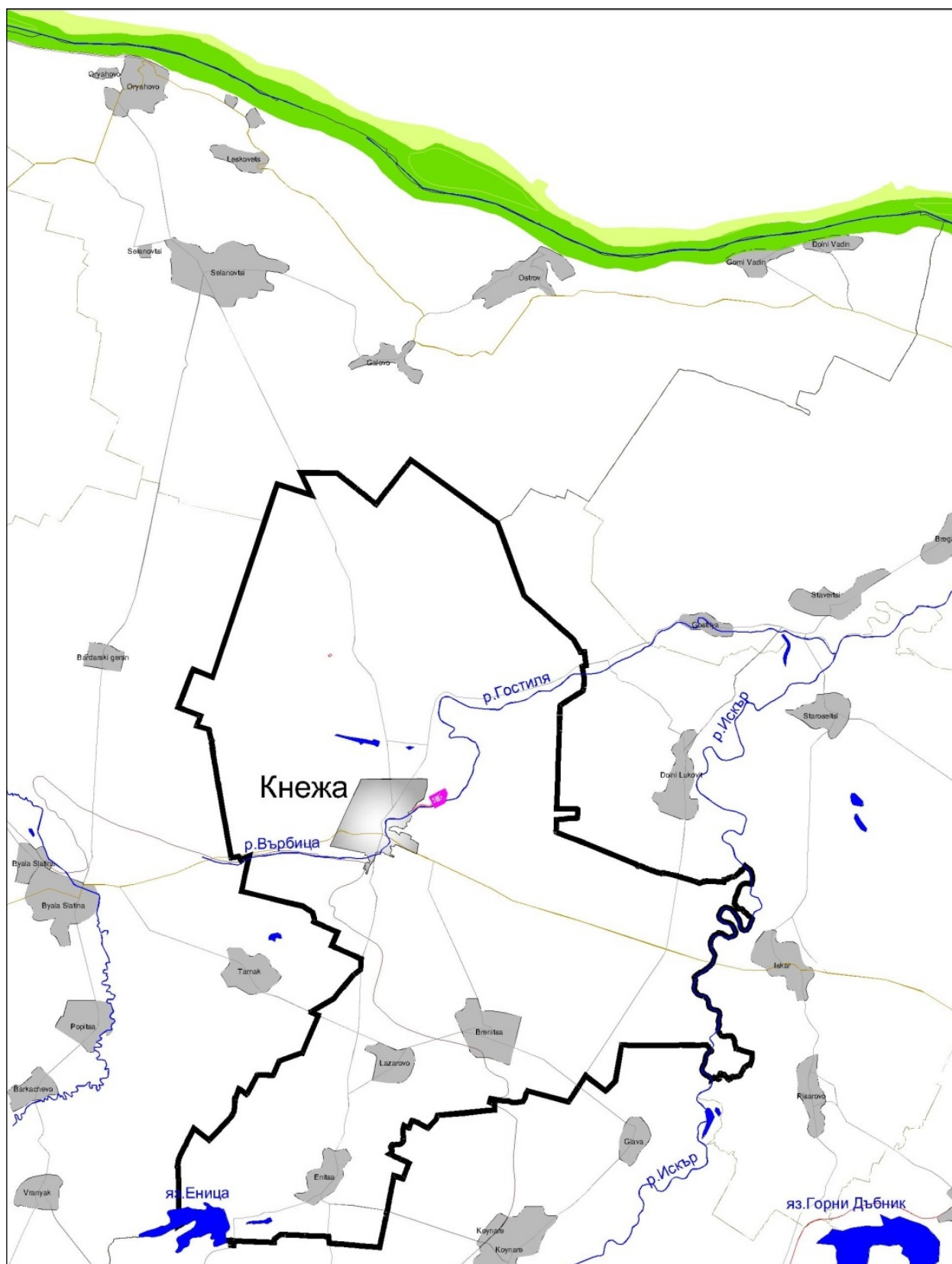
- Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.) и наредбите към него;
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., приет с Решение №831 от 22.12.2014 г. на МС на Република България и Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, като част от него;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед № РД-211/31.03.2015г. от МОСВ;
- Изготвяне на план за управление на отпадъците, методологична обяснителна бележка, 2012 г., ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Насоки за изготвяне на програми за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.

1.2 ВРЕМЕВИ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се разработва и приема за периода 2017-2020г., който се вменя в периода на действие на Националния план за управление на отпадъците - 2014-2020 г. Крайният срок на Националния план съвпада с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и крайния срок на „Европа 2020: Националната програма за реформи”.

1.3 МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНАТА

Община Кнежа влиза в състава на единайсетте общини на Плевенска област. Общината се намира в северозападната част на България на 30 км. южно от р. Дунав, в равнината между р. Искър – на изток, р. Скът на запад и Предбалкана – на юг. Територията на община Кнежа е 317, 812 кв. км., което представлява 7,3 % от общата площ на област Плевен и 3% от Територията на Северозападен район (СЗР, NUTS 2). Граничи с общините Оряхово (на север), Бяла Слатина (на запад), Искър (на изток) и Червен бряг (на юг). Общинският център е разположен на площ от 7 кв. км.

Фигура №1 Карта на Община Кнежа, област Плевен

1.4 ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА КНЕЖА

1.4.1 Физикогеографска характеристика

Релеф

Община Кнежа се намира в централната част на Дунавската равнина. Общата характеристика на релефа може да се определи като равнинен. По-голяма част от терена има надморска височина от 100 до 200 м., а само в долината на р. Искър се движи от 0 до 100 м. Абсолютната височина над морското равнище за гр. Кнежа е 62 метра. Топографската повърхност на цялата община е слабо наклонена на североизток, като равнинният и слабо хълмист характер на релефа позволява много добре да се развива селско стопанство.

Полезни изкопаеми

Срещат се залежи от нерудни полезни изкопаеми –находища на природен газ край местността Мирчовец. Общата оценка на физико-географските характеристики на територията разкрива отлични условия за аграрни дейности и потенциал за диверсификация към биологично земеделие.

Разпространени са нерудните изкопаеми : строителни материали, баластра (с .Бреница - р.Искър), пясъци, глини за тухли и керемиди (гр.Кнежа). Всички имат промишлено значение. Кариерите и находищата са от местно значение и се стопанисват от общината и ДПФ.

Води

През територията на град Кнежа преминава река Гостиля, началото си води от землището на с.Търнак. Реката влиза от южната страна на града, минава през централната част, след това продължава на север, където се влива в р.Искър. Водните ресурси на територията на общината са значителни.

1/ яз. Еница – собственост на напоителни системи ЕАД София – клон Враца с максимален завирен обем 40 179 000 куб. м вода и предназначението му е за напояване;

2/ яз. Еница - 3 със залята площ 165, 498 дка. и максимален завирен обем 1 250 000 куб.м, язовира е общинска собственост с акт за собственост № 147/ 98 г., предназначението му е за рибовъдство.

3/ яз. Върбица – със залята площ 243 дка. и максимален завирен обем 680 000 куб.м - общинска собственост с акт № 2/ 05.06.96 год. Язовира се намира в гр. Кнежа и се използва за рибовъдство.

Почви

Община Кнежа спада към Севернобългарската лесостепна почвена зона, в границите е на Долнодунавската почвена подобласт /която е част от Карпатско-Дунавската област/ и точно Средна Долнодунавска област.

На територията на община Кнежа са разпространени следните зонални почвени типове:

- Карбонатни черноземи – тези почви са наситени с калций и високо съдържание на фосфор. За подобряване на хранителния режим на тези почви и увеличаване добивите от тях, е необходимо да бъдат горени както с органични, така и с минерални торове.

- Типични черноземи – те заемат голяма част от района и са разположени главно около село Бреница. Добре запасени са с азот и калий, а фосфорът е в по усвоена форма,

отколкото в карбонатни черноземи. Благоприятно реагират на комбинирано органично-минерално торене.

■ Излужени черноземи – те са по широко разпространени от карбонатните и типичните. Заемат западните части на общината, в районите на селата Еница, Лазарово и град Кнежа.

По речните долини и алувиалните дунавски низини от азоналните почвени типове са широко разпространени алувиално-ливадните почви. Те са образувани по речните тераси върху алувиалните наноси и в условията на постоянно овлажняване. Подходящи са за отглеждането на зеленчуци.

Не се регистрира промяна в агропроизводствената характеристика на почвените видове, които позволяват отглеждането на култури, като пшеница, ечемик, слънчоглед и царевица. Няма химично замърсяване на почвите, но територията на общината попада в нитратно уязвима зона (заповед на Министъра на околната среда и водите на основание *Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници*).

1.4.2 Климат

Според подялбата на климатичните области и райони на страната, територията на община Кнежа попада в умереноконтиненталната област. В тази област най-добре е проявен континенталният характер на климата, като от запад на изток той се засилва. За него са характерни студена зима и топло лято, висока годишна температурна амплитуда, добре проявен пролетно-летен валежен максимум и зимен минимум на валежите. Ежегодно се образува сравнително устойчива снежна покривка, чиято продължителност зависи от надморската височина.

Характерен за тази територия е рязко изразеният континентален климат със сравнително ниска средногодишна температура и голяма средногодишна температурна амплитуда /абсол. макс. t° : $+42,7^{\circ}\text{C}$; абсол. мин. t° : $-35,2^{\circ}\text{C}$ /.

Валежите се характеризират с майско-юнски максимум и февруарски минимум, като на места те са по-ниски от средните за страната. В западната част на Дунавската равнина количеството на валежите, през отделните сезони, е равномерно.

Валежните количества са около 550-580 мм. Снежната покривка се задържа около 40-50 дни. През зимата североизточните ветрове често навяват преспи, високи няколко метра, което сериозно затруднява транспорта.

1.4.3 Транспортна инфраструктура

Пътната мрежа на територията на община Кнежа е изградена от републикански пътища с обща дължина 8 км., второкласен път Кнежа-Плевен, и от 198 км. четвъртокласна пътна мрежа. Състоянието на настилките не е добро, но ежегодно се извършват ремонтни дейности.

Относно транспортната инфраструктура връзките между населените места се осъществяват единствено чрез автомобилен транспорт. Транспортното обслужване на населението се осъществява от четири местни фирми.

През територията на община Кнежа преминават следните пътища от републиканската пътна мрежа:

- път II -13 Бяла Слатина- Кнежа- Искър- Д. Дъбник- 3030м в регулация;
- път III 306 Оряхово – Кнежа – Червен Бряг – 3 750 м – в регулация;
- път III 137 Кнежа – Гостиля – Крушовене – 1300м – в регулация;

Общински пътища:

- път IV – 1304 /Кнежа-Еница/ - Лазарово - /Търнак – Бреница/- 2,3 км.;
- път IV 1306 /Кнежа- Искър/- Бреница- 2,6 км;
- местен III -116 /Кнежа- Оряхово/- III – 137 /Кнежа-Гостиля/ - 1,5км;

- местен III – 137 /Кнежа-Гостиля/ - м. Гергана – 1,9 км;
- местен II – 13 /Кнежа-Бяла Слатина/ - ул. Г. Михайлов – ЗПИ – 0,9 км;
- местен III – 116 /Кнежа – Еница/ - Институт по царевица – 3,6 км.

1.4.4 Населени места

Общината обединява 4 населени места, от които общинският център - град Кнежа и 3 села: с. Бреница, с. Еница и с. Лазарово.

1.4.5 Население

В община Кнежа има демографската криза и през последните години тя се задълбочава. Влияние върху демографското развитие на общината оказват световните и национални демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните - увеличена смъртност и интензивна емиграция. В резултат на тези процеси населението на общината намалява и застарява ежегодно. Динамиката показва трайна тенденция на намаление на населението - с 1948 души през 2012 спрямо 2007 г., което е повече в сравнение със средната стойност за област Плевен. По данни от преброяването към 2012 г. населението на община Кнежа е 13 424 души, а към 15.09.2013г в общината живеят 13 238 души, което представлява намаление с 186 души.

1.5 ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- опасни отпадъци – битови и строителни.

1.6 ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е прилагане на спазване на йерархията на управление на отпадъците и прилагане на интегрирано управление на отпадъците на територията на Община Кнежа, които да допринесат за устойчивото развитие на общината.

Програмата за управление на отпадъците е напълно съобразена с националното законодателство по управление на отпадъците.

Програмата съдържа следните основни количествени цели, за постигането на които са предвидени подпрограми с мерки.

Таблица №1 Основни количествени цели по управление на отпадъците

Отпадъчен поток	Година	Цели
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани на територията на Община Кнежа през 1995 г.
Разделно събиране	2015	Разделно събиране: най-малко хартия/метал/пластмаси/стъкло
Отпадъци от домакинствата	2020	Рециклиране: 50% от отпадъците от домакинствата (чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО). Количествената цел от 50% за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, може да се достигне от всяка община, в следните срокове и количества съгласно §15 от ПЗР на ЗУО: – до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло; – до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло; – до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
Строителни отпадъци – когато Община Кнежа е Възложител на строителни дейности	2020	Рециклиране + оползотворяване: 70% строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

1.7 ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Този раздел ще бъде допълнен след осигуряване на обществен достъп на програмата и провеждането на предвидената процедура за преценка на въздействието върху околната среда по реда на ЗООС.

1.8 ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците се разработва от Дирекция „Специализирана администрация“ на община Кнежа. Адресът на Община Кнежа е: гр. Кнежа, ул. “Марин Боев” № 69, страница в интернет:

www.kneja.acstre.com

Програмата е приета с Решение № на Общински съвет - Кнежа, който контролира изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл.52, ал.9 на ЗУО - „Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.“

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение.

2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА

В този раздел са представени основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведения анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на община Кнежа, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за управление на отпадъците на общината.

2.1 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА

На база изготвените анализи са формулирани основните изводи за състоянието и прогнозите за бъдещо развитие на дейностите по управление на отпадъците.

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите по-долу са направени изводи и препоръки.

2.1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи на община Кнежа в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците

Нормативната уредба на общината, която детайлизира разпоредбите на Закона за управление на отпадъци (ЗУО), Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) и Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) според местната специфика, както и програмните документи са основополагащ инструмент за общинската администрация на община Кнежа за провеждане на политиката в областта на отпадъците. Анализът на посочените документи, водят до следните основни изводи:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство и включва конкретни разпоредби, определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т. ч. ангажиментите за поэтапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Община Кнежа е предприела действия за разработване на нова програма за управление на отпадъците на общината на основание чл. 52 от ЗУО. Изготвянето на Програма за управление на Община Кнежа за периода 2017–2020 г. се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със заповед РД-211/31 март 2015г. на министъра на околната среда и водите.
- Община Кнежа провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които във висока степен отразяват разпоредбите на националното законодателство;
- Наредба № 24 за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на Община Кнежа е актуализирана с Решение №511/30.04.2014г. на Общински Съвет – Кнежа.
- Общината осъществява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на действащата програма за управление на отпадъците, като е препоръчително да оповестява по подходящ начин за резултатите.

2.1.2 Анализ на отпадъците

2.1.2.1. Битови отпадъци

- Услугата по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци се предоставя на 98,5 % за населението на община Кнежа;
- От 2009 г. Община Кнежа участва в регионална система за управление на отпадъците – Регион Оряхово и депонира битовите и строителните си отпадъци на *Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово*. Това депо обслужва общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа.
- През периода 2011 -2015г. се наблюдава увеличаване на количествата на смесените битови отпадъци, което отговаря на прогнозите и на направения морфологичен анализ за Община Кнежа. Причината за това увеличаване е въвеждането на системата на организираното сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо на 97 % населението в Община Кнежа, ежегодното закупуване на кофи и контейнери и промяната на стандарта на живот.

Таблица №2 *Количество на битовите отпадъци, депонирани на Регионално депо за неопасни отпадъци – Оряхово*

Година	2011	2012	2013	2014	2015
Количество на отпадъците (тона)	2120	2619	3445	3714	4024

Източник: НСИ

- През периода м.декември, 2015 – м.септември, 2016г. Община Кнежа възложи извършването на морфологичен анализ на битовите отпадъци, образувани на територията на общината при спазване на *Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед №РД-744/29.09.2012 год. на министъра на околната среда*. Данните от проведения морфологичен анализ на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Кнежа в продължение на една година – четири сезона показват, че:
 - значителни количества рециклируеми отпадъци от пластмаса, хартия и стъкло и ниска ефективност на прилаганата система за разделно събиране на отпадъци от опаковки (количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки са значително намалели през 2016г. спрямо всички години през анализирания петгодишен период 2012-2016г.);
 - В отпадъците на Община Кнежа се съдържат следните видове отпадъци, подлежащи на компостиране:
 - ✓ Градински отпадъци – 39,91 %;
 - ✓ Дървесни отпадъци – 2,49 %.

След преразпределение на фракция „други“, в окончателния морфологичен състав на Община Кнежа са определени 22,29 % хранителните отпадъци за Община Кнежа, като значителна част от тях могат да участват в бъдеща система за компостиране на отпадъците (отпадъци от плодове, зеленчуци, и др.). Общото количество на отпадъците, които директно могат да попаднат в системата за компостиране възлиза на 39,91 %, което се равнява на 1971 т/ г. Допълнително

към тях могат да бъдат добавени и известно количество хранителни отпадъци, в зависимост от прилаганата технология на компостиране.

- Поради използването на твърдо гориво за отопление през есента и зимата, община Кнежа е необходимо да изгради система за изхвърляне на пепелта от печките. Този отпадък, особено в града попада в контейнерите за битови отпадъци и ще затруднява всеки един процес на сепарация.
- За количествата разделно събраните **хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло** от територията на Община Кнежа е необходимо да се предприемат мерки, които да гарантират дългосрочно изпълнение на целите по **чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО** и да се осигури прилагането на предварително третиране за органичната фракция от смесените битови отпадъци. В тази връзка е необходимо:
 - ✓ да се установи система за сепариране на битовите отпадъци от общината, което може да бъде постигнато чрез използването на сепарираща инсталация;
 - ✓ да се извърши разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 от страна на Общото събрание на РСУО - Оряхово – в съответствие с чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

Таблица №3 Морфологичен състав на битовите отпадъци на Община Кнежа

ФРАКЦИЯ	Мерна единица	Община Кнежа
		2016
Битови отпадъци общо	т./г	4939,93
Хранителни отпадъци	%	22,29
Хартия	%	8,08
Пластмаса	%	5,79
Текстил	%	3,07
Гума	%	0,83
Кожа	%	1,03
Градински отпадъци	%	39,91
Дървесни отпадъци	%	2,49
Стъкло	%	4,42
Метали	%	1,53
Инертни материали	%	10,00
Опасни отпадъци от бита	%	0,56
Хранителни отпадъци	т./г.	1101,35
Хартия	т./г.	399,20
Пластмаса	т./г.	285,98
Текстил	т./г.	151,68
Гума	т./г.	40,82
Кожа	т./г.	50,83
Градински отпадъци	т./г.	1971,34
Дървесни отпадъци	т./г.	122,86
Стъкло	т./г.	218,38

Метали	т./г.	75,63
Инертни материали	т./г.	494,25
Опасни отпадъци от бита	т./г.	27,61

- При подготовката на проектно предложение „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“ за финансиране по ОПОС 2014-2020 е изготвена **прогноза за населението, количеството и морфологичния състав на отпадъците на Община Кнежа, като е определена и нормата на натрупване**. Данните за оставащия период на действие на програмата 2017-2020 г. са представени в таблицата по-долу. При изготвянето на прогнозата е отчетена *Конвергентната програма на Република България за 2017-2020, изготвена от Министерството на финансите*.

Таблица №4 Прогноза за количеството и морфологичния състав на отпадъците на Община Кнежа за периода 2017-2020г.

		2017	2018	2019	2020
Битови отпадъци общо	т./г.	5013,71	5091,23	5171,32	5257,24
Население	жители	12397	12222	12041	11873
Норма на натрупване	т./ж./г.	404,43	416,56	429,48	442,79
Хартия и картон	т./г.	405,11	411,37	417,84	424,79
Пластмаса	т./г.	290,29	294,78	299,42	304,39
Стъкло	т./г.	221,61	225,03	228,57	232,37
Метал	т./г.	76,71	77,90	79,12	80,44
Дърво	т./г.	124,84	126,77	128,77	130,91
Гума	т./г.	41,61	42,26	42,92	43,64
Текстил и кожа	т./г.	205,56	208,74	212,02	215,55
Опасни домакински отпадъци	т./г.	28,08	28,51	28,96	29,44
Инертни отпадъци	т./г.	501,37	509,12	517,13	525,72
Биоразградими отпадъци	т./г.	1117,56	1134,83	1152,69	1171,84
Зелени отпадъци	т./г.	2000,97	2031,91	2063,87	2098,16

- Във връзка с изискванията на **чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО** се констатира, че количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е ограничено спрямо общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. От

една страна тези резултати са свързани с демографските тенденции за намаляване на населението през последните години и респ. намаляване на количеството на образуваните отпадъци. От друга страна Община Кнежа има определени със заповед на Кмета четири площадки за съхраняване на биоразградимите отпадъци на територията на града и трите села. Тази система следва да се разшири чрез събиране на растителните отпадъци от населените места на общината и редовното им транспортиране по график през съответните сезони (пролет, лято и есен) до инсталация за компостиране. Разделното събиране на градински, дървесни и хранителни отпадъци следва да бъде прилагано при спазване на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)*.

2.1.2.2. Производствени отпадъци

- Отпадъците от производствената дейност на фирмите на територията на община Кнежа, които имат основно характер на производствени неопасни отпадъци се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ - Плевен, издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.
- Част от отпадъците от производствената дейност представляват рециклируеми материали. Разделно събраните отпадъци от хартия, метал, стъкло, пластмаса и др. се предават за рециклиране или оползотворяване. За депониране се предават отпадъци, които в момента не могат да бъдат рециклирани или оползотворени.
- Основните източници на производствени отпадъци са производствените единици, съсредоточени предимно в общинския център и са представени в следните отрасли на икономиката:
 - хранително-вкусовата промишленост;
 - стъклопластово производство.

Подробна информация за фирмите е представена в *Анализа на отпадъците*.

2.1.2.3. Строителни отпадъци

- В Община Кнежа не се извършва събиране на информация за генерираните строителни отпадъци.
- За населението на общината е определена площадка със Заповед на Кмета, на която се складира основно отпадъци от ремонтни дейности.
- Изпълнителите на по-големи строителни обекти и ремонтни дейности доставят отпадъците на *Регионалното депо за неопасни отпадъци*.

2.1.2.4. Опасни отпадъци

Опасни отпадъци от бита

Общината има нормативен ангажимент за създаване на условия за екологосъобразно управление на опасните отпадъци от бита, които не попадат в обхвата на наредбите по отношение управление на масово разпространените отпадъци. Тези отпадъци включват бои и покрития, градински химикали, вкл. пестициди, продукти от грижи за домашни любимци, химичните вещества и препарати, използвани в домакинствата, вкл. дезинфектанти и опаковки от лекарства.

Опасни производствени отпадъци

Опасните производствени отпадъци се третират: от причинителя, в собствени съоръжения съгласно одобрен от компетентните органи проект на производствената дейност и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО и от лицата на които е дадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

2.1.2.4. Утайки от ГПСОВ

На територията на град Кнежа има изградена пречиствателна станция за отпадъчни води с издадени разрешения за ползване №ДК-07-ПЛ-7/01.04.2014г. и №СТ-05-1725/28.11.2014г., капацитет 10 500 еквивалент жители. Теренът отреден за площадка на ПСОВ е частна общинска собственост с площ 6,9 дка, намиращ се в землището на гр. Кнежа, ЕКАТТЕ 37376, ПИ №732054, местността „Мерата“. По отношение на утайката от ГПСОВ - Кнежа са предвидени следните съоръжения и мерки, осигуряващи прилагането на нормативните изисквания:

1. Аеробен стабилизатор;
2. Механично обезводняване на стабилизирана утайка, чрез използването на центрофуга с максимална производителност приблизително 2 м³/час.
3. Силоз за съхранение на вар;
4. Аварийни изсушителни полета

Габарити: три коридора с общи дължина 34.00 м и ширина 19.00 м. Бетонова площадка за временно съхранение на обезводнената утайка с площ 198 м² и капацитет за съхранение около 2 месеца.

Утайките, които се образуват в резултат от експлоатацията на ГПСОВ се предават за оползотворяване в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство за опазване на околната среда.

2.1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

На територията на Общината няма изградена инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени неопасни отпадъци се събират и транспортират за депониране на Регионално депо за неопасни отпадъци гр. Оряхово. За функционирането на депото е издадено КР№ 249-Н0-И0-А0/2008г., което е актуализирано през 2012г. с Решение № 249-Н0-И0-А1/2012г. Площта на цялото депо е 104,368 дка. В Регионалното депо има следните клетки: клетка №1 е изградена, клетка №2 – не е доизградена и клетка №3 предстои изграждане. На депото се приемат неопасни битови отпадъци и производствени неопасни отпадъци. Общият капацитет на депото е 482 050 т.

Експлоатацията на клетка № 1 за неопасни битови отпадъци е започнала през м. август, 2005. Община Кнежа, като част от Регион за управление на отпадъците- Оряхово трябва да насочи усилията в партньорство с останалите общини от Регион Оряхово да подготвят и подадат проектно предложение, съдържащо инфраструктурата за предварително третиране на битовите отпадъци и инсталация за компостиране и да кандидатстват по „Комбинираната процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г. Чрез реализирането на този проект ще се осигури инфраструктура, гарантираща постигане на националните цели за битовите и биоразградимите отпадъци за региона. Други препоръки от Анализа на инфраструктурата за управление на отпадъци са:

- Община Кнежа да предприеме мерки за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

2.1.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

Въз основа на анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Дирекция “Специализирана администрация” и гл. експерт „Екология” имат ясно определени функции по изготвянето на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда.
- С оглед упражняване на ефективен контрол по прилагане на националното и местното законодателство по управление на отпадъците следва да се извърши преглед на всички заповеди за упълномощаване на съответните длъжностни лица и там, където е необходимо – да се направят съответните актуализации и допълнения.

2.1.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Депото за твърди битови отпадъци на Община Кнежа е разположено в землището на гр. Кнежа, местност „Мерата”. Със заповед № РД 0305/15.07.2010 г. на Директора на РИОСВ -Плевен се преустановява дейността на депото и същото подлежи на закриване и рекултивация.

Община Кнежа има изготвен и одобрен проект, целта на който е извършване на техническа и биологична рекултивация на депото за твърди битови и неопасни отпадъци в землището на гр.Кнежа. Община Кнежа има сключен договор № 10043/11.02.2015г. с ПУДООС за обект: „*Закриване и рекултивация на общинско депо за твърди битови и неопасни отпадъци в м. Мерата, землището на гр.Кнежа*”. Със средства на ПУДООС е изпълнена техническа рекултивация, а биологичната рекултивация продължава и в момента. Предприети са всички мерки за изпълнение на изискванията на нормативната уредба по отношение на следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото депо.

Анализът на изискванията на нормативната уредба и предприетите действия от страна на община Кнежа по отношение на депото за обезвреждане на отпадъци за привеждане в съответствие, дават основание да се направи извод, че общината е предприела всички мерки, изискващи се по нормативна уредба за закриването и рекултивацията на депото за неопасни отпадъци.

2.1.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Въз основа на анализа на организационните схеми за управление на отпадъците могат да се направят следните изводи:

- На територията на община Кнежа функционира и се доразвива организация по отношение на разделното събиране на почти всички видове отпадъци, за които общината има ангажименти, произтичащи от националното законодателство.
- Принципът „замърсителят плаща” се прилага по отношение на услугите свързани с битовите отпадъци, които са заложи в *Наредба №9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа*.
- Създадена е и практика по прилагане на принципа „замърсителят плаща”.

(Принципът „Замърсителят плаща” означава, че лицето, което замърсява, трябва да плати за отстраняване на замърсяването. Що се отнася до управление на отпадъците, генераторът на отпадъци трябва да поеме стойността за третиране и обезвреждане на отпадъците. Лицата, които образуват отпадъци или производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци, трябва да покрият пълните разходи за третиране на тези отпадъци.)

- Принципът „Разширена отговорност на производителя” се прилага на територията на общината, въз основа на сключен договор с организация по оползотворяване на опаковки.
- За останалите масово разпространени отпадъци (МРО) - негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), общината има сключени договори за сътрудничество с организации, притежаващи разрешение за дейност с отпадъци по ЗУО.
- Приходите от такса „битови отпадъци“ не винаги покриват разходите, заложиени по план-сметката и се налага използването на средства от местни приходи.

2.1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Анализът на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците води до следните изводи и препоръки:

- Целта на общината е длъжностните лица на общинската администрация системно да работят за повишаване на екологичната култура на населението на общината. Общината е предприела мерки за информиране на населението и включването в различни събития за опазване чистотата на населените места. Освен воденето на последователна политика по информиране на населението, се прибегва и до прилагане на административно-наказателните процедури, които от своя страна водят до негативни реакции сред населението.
- Община Кнежа е предприела действия за информиране на населението относно отпадъците от опаковки и масово разпространените отпадъци, с цел повишаване на общественото съзнание и подобряване на ефективността на системите за разделно събиране. В договора с Организацията по оползотворяване са предвидени клаузи за информиране на обществеността. Общината е предприела действия относно информираността чрез осведомяване на населението по местния радио възел, кабелна телевизия, интернет страницата на общината, раздадени са брошури и книжки на децата от детските заведения.
- Община Кнежа изпълнява всички задължения, произтичащи от националното законодателство за информиране на обществеността и провеждане на консултации по отношение на изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията на общината.
- Препоръчително е на интернет страницата на община Кнежа да се създаде раздел „Екология“, с под-раздел „Управление на отпадъците“. По този начин ще се създадат условия за лесно и удобно намиране на информацията за отпадъците и за всички публични прояви, които общината организира в тази област.
- Препоръчително е Община Кнежа да заложи повече мерки за провеждане на образователни кампании, дискусии и срещи в училищата, детските градини и други целеви групи, като тяхното осъществяване да бъде с екологична насоченост.

2.1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Анализът на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци в Община Кнежа води до следните изводи и препоръки:

- Информация във връзка с управлението на отпадъците в Община Кнежа се събира в различни административни структури на общината. Събраната информация в едни отдели не винаги е достъпна за ползване от други отдели, което намалява ефикасността на процеса на управление на отпадъците.
- В община Кнежа липсва система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите. Открояването на проблемите пред заинтересованите лица, както и набирането на предложения и коментари, не се извършва чрез изградена система - например с ежегодни социологически проучвания, а е инцидентно явление.
- Необходимо е да се регламентират по-ясно правомощията на Дирекция „Специализирана администрация” по отношение на управление на отпадъците и по-конкретно по създаване и ръководене политиката по околна среда, включително и по управление на отпадъците. В рамките на тези правомощия следва да се добавят и такива, във връзка със събиране и анализи на данни за управление на отпадъците и предлагане на решения за оптимизиране на дейностите с тях.

3 SWOT АНАЛИЗ

За определяне целите на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Кнежа е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия за управление на отпадъците. **SWOT анализът** изхожда от идеята за разделянето на Общината от средата, в която тя функционира. Общината се разглежда от към нейните „силни страни“ и „слаби страни“ по отношение политиката за управление на отпадъците. Средата, в която функционира Общината, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
▪ Наличие на екологично чисти територии; ▪ Закрито и рекултивирано общинско депо за твърди битови и неопасни отпадъци; ▪ Всички населени места в общината са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване; ▪ Наличие на система за разделно събиране на отпадъците; ▪ Разработени са общински наредби, с които се регламентират задълженията на управление на отпадъците на всички лица и се създават условия за решаване на съществуващи проблеми;	▪ Не се извършва предварително третиране на битовите отпадъци; ▪ Липса на система за оползотворяване на биоотпадъците; ▪ Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки е неефективна и се събират малки количества материали за рециклиране. ▪ Незадоволително състояние на техническата инфраструктура и по конкретно пътната настилка.

▪ Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците - процедури по ОВОС, публични обсъждания, предоставяне на информация чрез интернет.	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
▪ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците; ▪ Подобряване на ефективността на системите за управление на масово разпространени отпадъци (МРО) с цел осигуряване на висококачествено рециклиране; ▪ Провеждане на разяснителна кампания, предимно в училищата и детските градини, за повишаване на осведомеността по отношение на отпадъците и постигане на по- активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците; ▪ Достигане на целите, заложи в ЗУО, по отношение управлението на отпадъците.	▪ Проблеми с неефективното управление на финансовите инструменти на ЕС на национално ниво; ▪ Невъзможност от реализация на големите инфраструктурни проекти; ▪ Необходимост от увеличаване на „такса битови отпадъци“ при нереализиране на регионална система за управление на отпадъците; ▪ Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното законодателство за постигане на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците в региона. ▪ Недостатъчни финансови средства за поддържане на инфраструктурата и изграждане на нова; ▪ Ограничаване на възможностите за ефективно управление на отпадъците, поради намаляване на административния капацитет в общината.

4 ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 2017-2020 г. И АЛТЕРНАТИВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на община Кнежа за периода 2017-2020 г. са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците на територията на Общината, препоръките и SWOT анализа, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В съответствие с това са идентифицирани основна и четири стратегически цели на общинската програма.

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Кнежа чрез реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

Въз основа на това, **Стратегическите цели**, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната стратегическа цел за ефективно използване на отпадъците като ресурси и намаляване на генерирането и на депонирането им, включват:

- **Стратегическа цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- **Стратегическа цел 2:** Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им;
- **Стратегическа цел 3:** Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- **Стратегическа цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Тези цели са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

5 РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА

В рамките на Програмата за управление на отпадъците са разработени седем подпрограми, които чрез мерките, включени в тях, водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на всяка от четирите стратегически цели.

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели.

Стратегическа цел	Подпрограма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното използване.	▪ Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци.
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.	▪ Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло. ▪ Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на законодателството за биоразградимите отпадъци. ▪ Подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради. ▪ Подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци.
Стратегическа Цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	▪ Подпрограма за информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения и подобряване на административния капацитет на общината.
Стратегическа Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	▪ Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

За всяка от седемте подпрограми е представена базова информация и изисквания на законодателството, които са задължения на общинската администрация. Впоследствие във всяка подпрограма има информация за оперативните цели, чрез които ще допринесат за изпълнение на стратегическата цел и на подпрограмата като цяло - представена в текстов

и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, предизвикателства и оперативни цели, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. В табличен вид са представени всички мерки към подпрограмата във формат съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.). Начинът на представяне на информацията е съобразен с *Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед №РД-211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите.*

Мерките, могат да се групират и като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки, или т. нар. "меки" мерки. Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки в Програмата на Община Кнежа се отнасят до:

- изграждането на инфраструктура в т.ч.:
 - инсталация за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на хартия, пластмаси, метал и стъкло от битовите отпадъци и третиране на органичната фракция, за да може да се осигури нейното стабилизиране. Чрез инсталацията ще се постигне също предотвратяване на емисиите на парникови газове. Инсталацията ще функционира на регионален принцип;
 - инсталация за компостиране – на регионален принцип;
 - закупуване на съдове/ осигуряване на площадки за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства, обезпечаващи доставката им до инсталацията за компостиране.

Неинвестиционните мерки включват дейности, в т.ч.: промени в местната нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците; развитие на административен капацитет; участие на служители на общината в обучения; информационни кампании; поддържане на база-данни. Там където е необходимо, са предвидени средства за финансиране на мерките въз основа на експертна оценка, а за други се счита, че разходите ще бъдат поети от общинския бюджет.

Стратегическа цел 1 Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното използване

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

В съответствие с изискванията на националното законодателство, управлението на битовите отпадъци е пряка отговорност на общината, на чиято територия те се образуват. Политиката на Община Кнежа по управление на битовите отпадъци следва да се ръководи от йерархията за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяването на отпадъците, последвано от повторна употреба и рециклиране, оползотворяване и на последно място депониране.

Законодателната рамка за предотвратяването на отпадъците е очертана с Рамковата директива за отпадъците (2008/98/ЕО), чиито разпоредби са въведени в националното законодателство чрез Закона за управление на отпадъците. Съгласно чл. 29 точка 1 на Рамковата директива за отпадъците (РДО) на ЕС всяка страна членка на ЕС трябва да разработи *Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци*.

В съответствие с РДО и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014 г. Министерският съвет одобри първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци, като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. Кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците, като част от нея е Програма за предотвратяване образуването на отпадъци. Предвид разпоредбите на националното законодателство и стремежа на общината да въведе ефективни практики по предотвратяване на отпадъците, Община Кнежа разработи настоящата **общинска Програма за предотвратяване образуването на отпадъци**.

Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2014-2020 г. е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал“. Тъй като посланието на това мото изразява в най-синтезиран вид философията на предотвратяване на отпадъците, то Програмата на община Кнежа за предотвратяване на образуването на отпадъци е под същото мото и има следното съдържание:

- **Въведение.** В този раздел се представят информация за предотвратяването на отпадъците, като първи приоритет в йерархията на управление на отпадъците. В тази уводна част се разяснява ролята на основните участници (държава; общини; икономически и научни субекти, НПО; домакинства) в разработването и реализацията на политиките по предотвратяване на отпадъците.
- **Определение и място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците.** Този раздел информира за легалната дефиниция на предотвратяването на образуване на отпадъци.
- **Цели на Програмата.** В този раздел от програмата е представена взаимовръзката между стратегическата цел по предотвратяване образуването на отпадъците и оперативната цел.
- **Анализ и описание на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци.**

В този раздел са представени тези от примерните мерки за предотвратяване на отпадъците от Приложение №4 на Закона за управление на отпадъците, които са релевантни за прилагане на общинско ниво. Представена е същността на съответната мярка, доколкото мярката се прилага до настоящия момент в общината и бъдещо прилагане и възможни индикатори.

- **План за действие**, в който по всяка от примерните мерки за предотвратяване на отпадъците от Приложение №4, ЗУО са предложени съотносими дейности (мерки) на общинското ниво, срок за изпълнение, финансиране, резултати, индикатори за напредък и отговорност за изпълнение.

1. Въведение

Предотвратяването на отпадъци (ПО) има най- висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват чрез мерки за ПО. Освен това, по този начин се намаляват и вредните влияния вследствие на изгаряне, транспортиране и складиране. В крайна сметка предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депонирането и изгарянето, дори чрез рециклирането, само се променя като вещество. Например при изгарянето, дори и чрез най-съвременните технологии, възникват емисии и/или остатъчни вещества, които трябва да се изхвърлят. В най- добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода за производствения процес. Поради това най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Един от основните ключови индикатори за политиките за предотвратяване на битовите отпадъци, във връзка с който имат компетенции общините е нормата на натрупване на отпадъците (кг./ж./г.). За Община Кнежа, нормата на натрупване на отпадъците е 320 кг./ж./г. през 2015 г. Изчислената норма на натрупване е по-висока от нормата, която е определена за населено място от 3-25 хил. жители съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци (2012 г.) - 295,5 кг./ж./г. В заключение може да се посочи, че наличието на електронна везна на регионалното депо благоприятства точното определяне на количествата на смесените битови отпадъци и е предпоставка за коректно определяне на нормата на натрупване.

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

Съгласно *Националния план за управление на отпадъците (2014-2020 г.)* са идентифицирани основните участници в разработването и реализацията на политиките по предотвратяване на отпадъците и тяхната роля в процеса, тъй като е много важно възможните мерки и бъдещи действия да се адресират към най-подходящите участници.

▪ Държава

Държавата създава ефективни законова рамкова и регулации на национално ниво за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци. За целта държавата може да предвиди в съответните актове стимули за производства или потребление с по-малко отпадъци. Държавата може също така чрез нормативен акт да забрани използването на дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Съгласно чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата има задължение да прилага

мерки за планиране, като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.

▪ **Общини**

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл.52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително и програма за предотвратяване на отпадъците като част от общинската програма за управление на отпадъците. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например реализация на проекти за домашно компостиране, информационни кампании и др.

▪ **Домакинства**

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на повече отпадъци, и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки с няколко или обемни опаковки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка и в резултат на мащабни, целенасочени и постоянни кампании от страна на местните власти.

2. Предотвратяване на образуването на отпадъци - определение и място в йерархията за управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Йерархията е пет степенна и се въвежда в националното законодателство чрез чл.6 на Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.):

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Легалните дефиниции за всяка от 4-те степени са предоставени в ДР на Закона за управление на отпадъците:

т.28. **"Предотвратяване"** са мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или
- в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Докато намаляването на количествата образувани отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в

материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява.

3. Цели на общинската програма за предотвратяване образуването на отпадъци

Стратегическата цел на Програмата за предотвратяване на отпадъците в общината е: **„Намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху човека и околната среда чрез предотвратяване образуването им“.**

Оперативната цел е: **„Нарастването на нормата на натрупване на битови отпадъци е със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите“.** Като ежегоден индикатор е посочена стойността на показателя за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор - нормата на натрупване на битови отпадъци през 2020 г. да е не повече от 300 кг/ж.

Постигането на посочената оперативна цел изисква прилагането на целенасочена общинска политика и конкретни мерки.

4. Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за ПО. Няколко от тези мерки са относими към компетенциите на местните власти, респективно за Община Кнежа. За всяка от мерките е обяснена същността, след това се представя досегашно прилагане и бъдещи възможности и като трета подточка са дадени възможни индикатори за проследяване на успеха на мярката.

4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

4.1.1. Същност на мярката

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- Разработване на планове и програми от общинските органи

Отчитайки разпоредбите на чл.52 на ЗУО, кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, която по своя обхват и съдържание съответства на структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (ал.4). Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци е част от програмата за управление на отпадъците.

- Прилагане на икономически мерки

С използването на различни по вид икономически стимули се цели повишаване на екологосъобразното поведение на гражданите и бизнеса.

4.1.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В настоящата програма се предвиждат конкретни мерки за предотвратяване на отпадъците в Община Кнежа, като се отчитат мерките в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, както и спецификите на общината.

Въвеждането на „електронна община“, освен преките положителни ефекти за гражданите и бизнеса, има значим принос към политиката за ПО и ефективно използване на ресурсите. Разглежданият в този аспект и реализирани в пълен обхват

мерки ще доведат до предотвратяване на употребата на хиляди тонове офис хартия и съответните консумативи, което е равнозначно на предотвратени тонове отпадъци. През последните години Община Кнежа е насочила усилията си към създаване на електронното управление. Понастоящем функционират следните функционалности:

- въведена и работеща свързаност между населените места в общината по отношение на информационно осигуряване – „Акстър офис”;
- въведена и работеща електронна система за документооборота и изпълнение на сроковете на предлаганите услуги - „Акстър офис”.

Към 2017 г. гражданите и бизнесът могат да ползват 29 електронни услуги, които са на интернет страницата на Община Кнежа, секция „Портал за електронни административни услуги”. За останалите услуги, на интернет страницата на общината са качени образци на формуляри, които могат да бъдат изтеглени, попълнени и изпратени по пощата.

Предвижда се внедряване на различни електронни системи и повишаване на знанията и уменията на администрацията за работа с тях. За тази цел се предвижда:

- изграждане на синхронизирана система за взаимодействие и координация с централни и областни администрации;
- създаване и поддържане на електронен архив;
- създаване на база данни и осигурен достъп до информация.

Прогнозите и практиката сочат, че в началото вероятно сравнително малък брой граждани и фирми ще се възползват от тази пестяща време и предотвратяваща отпадъци практика. Следователно усилията на общината впоследствие ще бъдат фокусирани върху популяризирането сред гражданите и фирмите на електронните услуги, предоставяни от общината. Това може да стане и в рамките на информационните кампании на общината за предотвратяване на отпадъците като част от цялостната информационна дейност на общината по управление на отпадъците.

4.1.3. Индикатори

Индикатор за проследяване на успеха на общинската Програма за предотвратяване образуването на отпадъци е броят реално изпълнени или в процес на изпълнение мерки предвидени в нея, както и постигането на крайната количествена цел на програмата. За да се отчете напредъкът на общинските стратегии за електронна община, за целите на ПО, като индикатор следва да се използва броят на въведените електронни услуги. Също така е нужно да бъде периодично отчитан броят проведени информационни кампании, чрез които общината стимулира гражданите да използват предоставяните електронни услуги.

4.2. Използване на разяснителни кампании и оказване на финансова подкрепа на бизнеса за вземане на решение или друг вид подкрепа

4.2.1. Същност на мярката

Не всички предприятия имат потенциал да идентифицират адекватни мерки за ПО. Това важи особено силно за малките и средните предприятия. Именно поради това е полезно и за тези предприятия да се предвидят разяснителни кампании относно ползите от прилагане на мерки по предотвратяване на отпадъците. Повишаването на информираността и на съзнанието за екологосъобразно поведение и производство и сред тези представители на бизнеса повишава възможността за прилагане на мерки от по-широк кръг лица и следователно и ефективността на ПО се повишава. Съществуват и възможности за икономическо стимулиране на дребния бизнес за по-активно включване в политиките за предотвратяване на отпадъците, като например различни данъчни

ставки.

4.3. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители.

4.3.1. Същност на мярката

Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на отпадъците и намаляване на тяхното количество. Голяма част от това количество представляват рекламни материали, разпространявани в пощенските кутии. За разлика от други хартиени отпадъци (като вестниците и списанията например) към този отпадъчен поток могат да се предприемат мерки за предотвратяване на образуването.

От друга страна, растящото място на информационните и комуникационните технологии в дома отваря пътя за нови подходи, позволяващи "всички хартии" да бъдат избегнати, като се даде приоритет на електронните носители, независимо дали става дума за битови сметки или за друга информация, предоставена на хартиен носител.

4.3.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

До сега на територията на Община Кнежа са провеждани информационни кампании от организацията за оползотворяване на опаковки (Екопак България АД), но без да са насочени конкретно към въпросите, свързани с предотвратяване на отпадъците. В бъдеще, общината ще изиска от организациите по оползотворяване, извършващи дейност на нейната територия да включат в информационните си кампании информация за политиките по предотвратяване на отпадъците. Тези кампании трябва да бъдат насочени към специални целеви групи - децата и учениците, които най-бързо се приобщават към „зелените“ идеи. Въпреки че непосредствените резултати от тази мярка не могат да се измерят количествено, тя има много голямо значение за формиране на съзнание в потребителското общество, което да се стреми да избягва образуването на отпадъци.

4.3.3. Индикатори

Брой на проведени информационни кампании съвместно между Община Кнежа и Организациите по оползотворяване, с които има сключени договори.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ОБЩИНА КНЕЖА

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Мерки по Приложение IV на ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа Цел: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното използване Оперативна Цел: Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите							Норма на натрупване на битови отпадъци (БО) и доходи - ежегодно	За 2020 г. стойността на норма на натрупване на битовите отпадъци да е не повече от 300 кг/ж.		
	1. Използване на мерки за планиране или други икономически мерки за	Изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъците (ПОО), заложи в програмата	Предвидената стойност в общинската програма	Община Кнежа	2017-2020	Одобрена от общинския съвет програма за ПОО и изпълнение на всички мерки за ПОО заложи в	Ежегодно – брой изпълнени/в процес на изпълнение мерки за предотвратяване	Всички мерки, включени в общинската програма за предотвратяване образуването на	Община Кнежа	Обществеността и други заинтересовани страни, които

	насърчаване на ефикасното използване на ресурсите чрез предотвратяване		за ПОО			нея	на отпадъците (ПО) от общинската програма за ПОО	отпадъците (ПОО), са изпълнени до края на 2020 г.		участват в обществените консултации при разработването и изпълнението на програмата
		Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи чрез въвеждане на „електронно управление“	120 000	Община Кнежа	2017-2020	Реализирано електронно управление	Брой институции, въвели електронни услуги, водещи до намаляването на отпадъците от хартия и други офис консумативи	Постигане на 10% предотвратяване образуването на хартиени отпадъци и отпадъци от електронно оборудва (офис консумативи и др.)	Община Кнежа	Институции
		Информационни кампании за запознаване на потребителите с възможностите за ползването на електронни услуги, предоставяни от общината на граждани и фирми	В рамките на бюджета за информационни кампании на общината	Община Кнежа	2017-2020	Допълнително предотвратени отпадъци чрез разширяване предоставяне то на електронни услуги	Брой проведени информационни кампании за ползване на електронни услуги	До края на 2020 г. проведени минимум 3 информационни кампании	Община Кнежа	

		Поддържане на договор с лице, притежаващо разрешителен документ за дейност с отпадъци за използване на площадка на територията на Община Кнежа за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци и др. във връзка с чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО	-	Община Кнежа	2017-2020	Осигуряване на възможност за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, едрогабаритни отпадъци и др. за жителите на общината	Договор за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци	Годишно количество доставени отпадъци	Община Кнежа	Фирма с разрешителен документ по ЗУО
	2. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители	Включване на въпросите, свързани с предотвратяване образуването на отпадъците в информационните кампании на организации по оползотворяване (ООп) на опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА/фирми, предоставящи услуги по предаване на тези отпадъци на лицензирана площадка на територията на Община Кнежа	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп/Фирми с лиценз. площадка	ООп/ фирми	Постоянен	Проведени информационни кампании от ООп/фирми с включена тематика за предотвратяване образуването на отпадъците	Брой реализирани кампании	Всички ООп на опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА/фирми с лицензирана площадка, с които има скл.договор ежегодно до 2020 г. са провели съответните кампании	ООп на опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС/фирми с лицензиран а площадка, с които има скл.договор са провели съответните кампании, училища	Община Кнежа

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

В съответствие с националните цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и стремежът за изпълнение на общинските цели за рециклиране, оползотворяване и намаляване на депонираните отпадъци доведоха до формулирането на Стратегическа цел 2 „Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци“ в ПУО, за която са разработени мерки, които са обособени в четири подпрограми:

- ❖ подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- ❖ подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията за битовите биоразградими отпадъци;
- ❖ подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ❖ подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци.

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Съгласно националното законодателство са вменени редица изисквания, които могат да бъдат приложени ефективно единствено на регионален принцип. Чрез чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО отпадъците (обн. ДВ бр. 53/2012г.) се въвежда **задължение на кмета на общината за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината** най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.

Чрез **чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО** се определя изискването за постигане *на не по-късно от 1 януари 2020 г. на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци.* С §15 на ЗУО са посочени сроковете за поетапно постигане на целта от 50 на сто рециклиране в периода 2016- 2020г.:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 % от общото им тегло;

2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 % от общото им тегло;

3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 % от общото им тегло.

Следва да се отбележи, че системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, които се осъществяват и финансират от организациите по оползотворяване чрез схемите за

„разширена отговорност на производителя“, се отчитат и допринасят за постигане от общината на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Освен изискванията за разделното събиране на битови отпадъци и постигането на цели за рециклирането им са поставени също и задължения за **предварително третиране на отпадъците, постъпващи в депа** съгласно чл. 38 от Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.).

В съответствие с принципа "замърсителят плаща" отговорността за финансирането на предварителното третиране на отпадъците се поема от притежателя им или от лицето, което образува отпадъка. За смесените битови отпадъци отговорността за организирането и финансирането на предварителното третиране е на общинските администрации, тъй като лицата, които са образували битовите отпадъци (населението) заплащат за целта "такса битови отпадъци", която постъпва в общинските бюджети. Отговорността за предварителното третиране на строителните и производствените отпадъци е на притежателите им. В съответствие с дефиницията по §1, т.25 от цитираната по-горе Наредба №6/2013г., за да бъде определена една операция с отпадъци като "предварително третиране", тя трябва да отговаря на определени критерии:

- ✓ да е физичен, термичен, химичен или биологичен процес, включително сортирането;
- ✓ да променя характеристиките на отпадъците с цел:
 - да се намали обема им, или
 - да се намалят опасните им свойства,
 - да се улесни по-нататъшното им третиране, или
 - да се повиши оползотворяемостта им.

Министърът на околната среда и водите е утвърдил със заповед *Ръководство за предварително третиране преди депониране на отпадъци* (Заповед № РД - 664 от 29.08.2014 г. на министъра на околната среда и водите), в което са описани методите, които се използват за предварително третиране на отпадъците и степента, до която отпадъците трябва да бъдат предварително третирани. Съгласно *Ръководството* за да се счита, че сортирането е предварително третиране и отпадъците не се нуждаят от допълнителни операции по предварително третиране е необходимо то да допринесе съществено за намаляване на количеството или опасните свойства на отпадъците, за намаляване на риска за човешкото здраве или ограничаване вредното въздействие върху околната среда“. В допълнение, в *Ръководството* се конкретизира, че „Сортирането на отпадъци чрез инсталация за сепариране се счита за предварително третиране, ако осигурява:

- Отделяне на необходимите количества оползотворими компоненти, така че да се изпълнят количествените цели за оползотворяване на масово разпространени отпадъци (т.е. изпълняват се изискванията за намаляване на обема на депонираните отпадъци, повишаване на оползотворимостта на добитите материали и улесняване на по-нататъшното третиране на отпадъците), или
- Отделяне на опасните отпадъци от общия отпадъчен поток (т.е. изпълнение на изискването за намаляване на опасните свойства на отпадъците).

Понастоящем усилията на Община Кнежа по отношение на разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло са свързани с прилагане на следните мерки:

- На територията на общината функционира площадка, на която се приемат

разделно събрани отпадъци от домакинствата, хартия, пластмаса, метал и стъкло от домакинствата, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба автомобилни гуми, излезли от употреба батерии и акумулатори и ИУМПС. Тези дейности се осъществяват въз основа на сключен договор между Община Кнежа и фирмата, притежаваща площадката, с цел изпълнение на чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО.

- На територията на общината е изградена система за разделно събиране на МРО отпадъци от домакинствата чрез поставяне на контейнери за разделното им събиране.
- Община Кнежа има сключен договор с „Екопак България” АД - организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки. На територията на общината има позиционирани 30 трицветни „точки” или общо 90 контейнера тип „Иглу” за разделно събиране на отпадъци от опаковки и рециклируеми отпадъци, съгласно чл.19, ал.1, т.6, както и чл. 33, ал.2 от ЗУО.
- Общината, съвместно с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки осъществява информационни кампании, за да се мотивира населението за по- активно включване в системите за разделно събиране на отпадъците.

Съществуващата система за управление на отпадъците на територията на община Кнежа не разполага с технически съоръжения за осъществяване на изискванията за:

- сепариране и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци;
- предварително третиране на смесените битови отпадъци.

В тази връзка трябва да се предприемат действия за изпълнение на изискванията на законодателството на регионално депо от Регион Оряхово. Община Кнежа попада в *Регион за управление на отпадъците Оряхово*, в който са включени общините Козлодуй, Хайредин, Мизия, Кнежа, Борован, Бяла Слатина и Оряхово.

В **Националния план за управление на отпадъците (2014-2020г.)** е предвидена комплексна инфраструктура за третиране на отпадъците за Регион Оряхово, с която да се осигури изпълнението на целите по **чл.31, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУО**.

- инсталация за компостиране (по т.5, Приложение №4 на НПУО 2014-2020);
- инсталация за предварително третиране на битови отпадъци (по т.19, Приложение №3 на НПУО 2014-2020).

В НПУО 2014-2020г. - *Таблица 9 Предвидена за изграждане инфраструктура по сценарии 2 и 3 за всички РСУО, Глава X. Варианти/сценарии за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период. Финансова оценка на сценариите*, е представена планираната инфраструктура за управление на отпадъците в Регион Оряхово (табл. №5).

Таблица 5 *Планирана инфраструктура за управление на отпадъците за Регион Оряхово за периода 2014-2020г.*

5	Оряхово	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	Капацитет							
	Инсталации за компостиране/анаеробно разграждане - капацитет (тона/г.)	0	0	0	0	0	8 000	0

Сепарираща инсталация - капацитет (тона/г.)	0	0	0	22 000	0	0	0
Депо - капацитет (тона/г.)	0	125 000	0	0	0	0	0
Компостери (бр.)							8 107

В тази връзка в Плана за действие към *Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло*, са предвидени редица мерки цялостно прилагане на изискванията на националното законодателство и местната нормативна уредба. Мерките са както инвестиционни, така и „неинвестиционни“ мерки. Инвестиционните мерки по тази подпрограма следва да се прилагат на ниво регион Оряхово и предвиждат:

- **I-ви Етап** – Изготвяне на прединвестиционно проучване и подготовка на документи за кандидатстване по *Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. с проектно предложение*

„Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“, в партньорство с останалите общини от Регионално сдружение за управление на отпадъците на регион Оряхово

- **II-ри Етап** – Изграждане на компостиращи инсталации (Оряхово и Козлодуй) и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци в Регион Оряхово.

След въвеждане в експлоатация на регионалната система за управление на отпадъците в регион Оряхово, всички образувани и събрани битови отпадъци на територията на общината ще подлежат на задължително предварително третиране в изградените съоръжения.

До момента на реализиране на инвестиционния проект е необходимо община Кнежа да изпълнява изискванията за разделното събиране на битови отпадъци. В тази връзка в плана за действие е предвидено сключване на договор с ООп или с фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци.

„Неинвестиционни“ мерки се прилагат от Община Кнежа и засягат:

- подобряване на организацията на процеса, събиране и анализиране на информация;
- мерки за информираност - фокусирани към публикуването от общината на информация за местоположението и условията за приемането и предаването на разделно събраните битови отпадъци;
- мерки, свързани с контрол за изпълнение и за осъществяване на разделно събиране на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от страна на стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪГКЛО

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Достигане количествените цели и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници						2017 г. – минимум 30% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране; 2018 г. – минимум 40% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.	2020 г. – минимум 50% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.		
	Осъществяване на прединвестиционно проучване, проектиране и подготовка на документи за кандидатстване по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи	400 000	Използване на отчисленията по чл.64, ЗУО	2017г.	Одобрен проект за финансиране по ОПОС 2014-2020	2017 г. - сключване на договор от водещата община в Регион Оряхово за прединвестиционно	2017г. –одобрен за финансиране проект на Регион Оряхово	Община Оряхово, водеща община в Регион за управление на отпадъците	Общини Бяла Слатина, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

	инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.					проучване, проектиране и подготовка на документи за финансиране по ОПОС 2014-2020		Оряхово	
	Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово (компостиращи инсталации и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци)	Съгласно резултатите от ПИП и представения за финансиране проект	ОПОС 2014-2020/ при доказване чрез АРП - собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2018-2019	Изградена Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово	2018- сключен договор за строителство на Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово	2020 – въведени в експлоатация съоръжения от Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово	Община Оряхово, водеща община в Регион за управление на отпадъците Оряхово	Общини Бяла Слатина, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Създаване и поддържане от Общината Кнежа на регистър с информация за местоположение и цел на площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло (чл.19, ал.3, т.14 на ЗУО).		—	Постоянен	Актуална и достъпна информация за обществеността относно местоположението на площадката/площадките	—	Поддържан регистър на площадката/площадките	Община Кнежа	
	Договор с фирма, притежаваща площадка/площадки за осигуряване на условия за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци и др. (чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО).		Фирми с разрешителни документи по по ЗУО	Постоянен	Осигурена площадка/площадки за общината, даващи възможност на населението и фирмите да предават разделно събрани битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и ЕГО	1) осигурена площадка/площадки за предаване на разделно събрани отпадъци по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО 2) количества предадени разделно събрани отпадъци от домакинствата и ЕГО	В общината има осигурена площадка/площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	Община Кнежа	Фирми с разрешителни документи по по ЗУО

	Публикуване на интернет страницата на общината (чл.19, ал.3, т.13 на ЗУО) на информация за: - изпълнение на задължения на общината по управление на отпадъците; - местонахождението на площадката/площадките за предаване на разделно събрани отпадъци; - вида на отпадъците, които могат да се предават и при какви условия могат да се оставят.		—	2017-2020	Информацията е публикувана в интернет и информирана относно: - изпълнение на задължения на общината по управление на отпадъците - местонахождението на площадката/площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, вида и условията за предаването им.	1) брой съобщения на интернет страницата на общината, свързани с управление на отпадъците; 2) брой площадки за разделно събиране на отпадъци, за които общината е публикувала информация за местонахождението.	1) за всички дейности на общината, свързани с управление на отпадъците е предоставена информация; 2) за всички регистрирани площадки за разделно събрани отпадъци, общината е публикувала информация за местонахождението им и условията и за предаване на отпадъци.	Община Кнежа	1) Партньори на общината по изпълнение на задълженията за управление на отпадъците (напр. ООп) 2) Фирми, притежаващи площадки за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло, ЕГО
	Договорни отношения във връзка с изпълнение на чл.19, ал.3, т.6, с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки/фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци – до въвеждане в експлоатация на Регионалната система за предварително третиране на отпадъците			2017-2019	Постигане на целите по рециклиране: -01.01.2018 г. – мин 40% от общото тегло	Подписан договор	Отчет по договора, включително достигнати цели по рециклиране за 2018г.	Община Кнежа	ООп/ фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци
	Поддържане на актуална информация (по месеци) от Общината за точното количество на предадените за рециклиране и оползотворяване отпадъци		Общински бюджет	2017-2020	Създадена е база-данни от Общината за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци	Създадена база-данни	Създадена база-данни	Община Кнежа	

	Ежегодно планиране и осъществяване на проверки от Дирекция „СА“, Община Кнежа за изпълнение на нормативните и/или договорните задължения на: - площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло - за регистрация; - на стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти относно изисквания за разделно събиране и предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло (чл.33, ал.4 на ЗУО).		—	2017-2020	Упражнен контрол по спазване на изискванията на ЗУО и местната нормативна уредба	- Брой осъществени проверки; - Брой проверени обекти	Осъществяване на планираните проверки	Община Кнежа, Дирекция „СА“	
--	--	--	---	-----------	--	---	---------------------------------------	-----------------------------	--

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ

Приблизително половината от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от органични или биоразградими компоненти, които се разграждат по естествен път. Съгласно дефинициите в Допълнителните разпоредби, §1 на ЗУО:

т. 2. "Био-отпадъци" са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

т. 3. "Биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

За тези потоци битови отпадъци българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране и рециклиране, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата за битови отпадъци, а именно:

- чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО определя, че най-късно до 31 декември, 2020г. трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 н а с т о от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г.

В съответствие с чл.8, ал.1 на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)*, разпределението на задълженията между отделните общини в съответния регион по чл. 49, ал. 9 ЗУО за изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци се определя с решение на общото събрание по на регионалното сдружение за управление на отпадъците (РСУО) - чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

Съгл. чл.5, ал.2 на горецитираната Наредба, „Биоотпадъците се събират разделно при източника на образуване“. Биоотпадъците, получени в резултат на механичното сепариране на смесени битови отпадъци, не се считат за разделно събрани (чл.5, ал.3). Наредбата регламентира, че „за разделно събрани се считат биоотпадъците със съдържание на примеси не повече от 10 на сто от общото количество, което е събрано разделно при източника на образуване“ (чл.5, ал.4).

Кметът на общината осигурява разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи,

паркове и градини по чл. 34, ал. 1 ЗУО на територията на съответната община съгласно чл. 9 на същата наредба. В съответствие с чл.7 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, „разделно събраните биоотпадъци се оползотворяват единствено чрез дейностите, обозначени със следните кодове по приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

1. R 3 - рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или
2. R 10 - обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда.

При планирането на мерки по тази подпрограма трябва да се вземат предвид също и следните разпоредби:

- Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване.
- Дейността по компостиране на място се счита за дейност по предотвратяване образуването на отпадъците и не се отчита за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО (чл.8, ал.2 от Наредбата).

Въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50 % от дължимите отчисления за депониране.

Понастоящем в Община Кнежа има изградена система за разделно събиране на биоразградими отпадъци. Биоразградимите отпадъци, които са основно от растителен произход се извозват на площадки за растителни биоразградими отпадъци, определени със Заповеди с №190/06.06.2011г. за гр.Кнежа, №189/06.06.2011г.за с.Бреница, № 191/06.06.2011г. за с. Лазарово и № 188/06.06.2011г. на кмета на Община Кнежа. В землището на всяко населено място на общината е определен имот, върху който се разполага площадката за биоразградими отпадъци – общо 4 площадки. Поддръжката на площадките се осъществява чрез разриване с булдозер. Община Кнежа е поставила основата на една добра практика, чрез която се намалява количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

Община Кнежа има изготвен „Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Кнежа в продължение на една година – четири сезона“. Въз основа на доклада са определени количествата на биоразградимите отпадъци и се предлагат мерките, описани в тази подпрограма. Мерките за постигане на целите, заложени в националното законодателство, които могат да се предприемат от Община Кнежа са:

- Подпомагане на подготовката на проект за инсталация за компостиране, като част от инфраструктурата с която Регион Оряхово ще кандидатства по *Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.*
- Строителство на инсталация за компостиране за Регион Оряхово със средства по ОПОС 2014-2020, на която Община Кнежа ще доставя разделно събраните си биоотпадъци;
- Доразвиване на системата за разделно събиране на биоотпадъците, която включва:

- Определяне на площадки/закупуване и разполагане на контейнери за събиране на биоотпадъците при източника на образуване;
- Закупуване на специализирани транспортни средства за обслужване на контейнерите - на регионален принцип;
- Закупуване на специализирана техника за шредирене на отпадъците и за пресяване на готовия компост, която да се използва на регионален принцип.

Площадката за компостиране на отпадъците и съоръжението за компостиране трябва да отговарят на изискванията на *Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци* и на *Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*.

В подпрограмата не са включени част от неинвестиционните мерки, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са описани в други подпрограми в рамките на Програмата за управление на отпадъците 2017-2020 г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели на програмата. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограмата са мерките от други подпрограми, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно биоотпадъците;
- периодично извършване от общината на проучване за морфологичния състав на битовите отпадъци;
- определяне на такса битови отпадъци, по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, където е възможно;
- обучение и подобряване административния капацитет за инспекции по управление на отпадъците;
- поддържане на база данни за битовите отпадъци, в т.ч. отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;
- дейностите по подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Осъществяването на подпрограмата ще има принос за изпълнение и на регионалните цели за биоразградимите отпадъци, както и целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци						Достигане на националните цели за съответните години	- През 2020 г. количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в община Кнежа през 1995 г.		
	Подпомагане на подготовката на проект за инсталация за компостиране, като част от инфраструктурата с която Регион Оряхово ще кандидатства по <i>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по</i>	В рамките на общия бюджет за изготвяне на проект за финансиране по ОПОС 2014-2020 на Регион Оряхово	отчисленията по чл.64, ЗУО	2017	Изготвен проект за Инсталация за компостиране	Подаден проект	Одобрение на проекта за финансиране по ОПОС 2014-2020	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

	<i>приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.</i>								
	Изграждане на инсталация за компостиране в землището на Община Оряхово	Съгласно резултатите от Прединвестиционното проучване (ПИП)	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2018-2019	Изградена инсталация за компостиране	Етапи на възлагане и изпълнение на поръчката	Предотвратени депонирани битови отпадъци и получен компост	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Закупуване и разполагане на контейнери за събиране на биоотпадъците при източника на образуване/определяне на нови площадки за разделно събиране на биоотпадъците	Съгласно резултатите от ПИП	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019	Разширена система за разделно събиране на биоотпадъци	Брой закупени съдове/брой определени площадки	Брой закупени съдове/брой определени площадки	Община Кнежа	-
	Закупуване на специализирани транспортни средства за обслужване на контейнерите за биоотпадъците (на регионален принцип)	Съгласно резултатите от ПИП	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019	Закупени транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	Брой закупени транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	Разделно събраните биоотпадъци се събрат и транспортират до инсталацията за компостиране	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Закупуване на специализирана техника за шредирание на отпадъците и за пресяване на готовия компост, която да се използва на регионален принцип	Съгласно резултатите от ПИП	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019	Закупена специализирана техника	Закупена специализирана техника	Специализираната техника се използва за шредирание на отпадъци и за пресяване на готов компост	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Информирание на гражданите за местоположението на		Общински бюджет	2019	Гражданите са запознати с изискванията и възможностите за	На интернет страницата на Общ. Кнежа да се	На интернет страницата на Община Кнежа	Община Кнежа	

	контейнерите/ площадките и за изискванията за разделно събиране на биоотпадъците чрез интернет страницата на Община Кнежа				разделно събиране на биоотпадъците територията на Община Кнежа	публикува информация за местоположението на контейнерите/ площадките и за изискванията за разделно събиране на биоотпадъците.	да с е публикувана информация местоположението на контейнерите/ площадките и за изискванията за разделно събиране на биоотпадъците		
	Разработване и текущо прилагане на система за аналитични изпитвания, осъществявани от акредитирана лаборатория и етикетиране на продуктите, произведени от биоотпадъци в инсталацията за компостиране	3000	Общински бюджет	2019	Продуктите, произведени в Инсталацията за компостиране отговарят на изискванията за изпитване на качеството и етикетиране в съответствие с Наредбата за третиране на биоотпадъците	Определени отговорни звена и лица за разработване на процедура за сертифициране на качеството на продуктите и етикетиране на продуктите	Одобрена процедура за сертифициране на качеството на продуктите и етикетиране на продуктите в Инсталацията за компостиране	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

Стратегическа Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба и от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ценен ресурс. Ето защо според европейското законодателство до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло. С §15 от ПЗР на ЗУО са определени поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016г. -най-малко 35на сто от общото тегло на отпадъците;
- до1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. -най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Анализът на нормативната уредба показва, че общините в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:
 - да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
 - да изпълни Плана за управление на отпадъците;
 - да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;
- да одобрява и разрешава инвестиционните проекти, и по-конкретно - одобрението на планове за управление на отпадъците като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане

на рециклирани строителни материали случаи.

Съгласно чл.10, ал.4 на ЗУО, кметът на съответната община отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Община Кнежа разполага с 3 броя контейнера за събиране на строителни отпадъци. Строителните отпадъци, генерирани от населението на територията на общината се складира на площадка определена със заповед на кмета на община Кнежа. Не се води отчетност на същите, поради липса на организирана система и наличие на електронна везна.

Прогноза за количествата на ОСР общо от бита и индустрията за община Кнежа за периода 2017-2020 г. показва плавно нарастване на образуваните количества от 498 т./г. през 2017г. до 518 т./г. през 2020г.

Мерките за постигане на целите, заложи в националното законодателство, които могат да се предприемат на местно ниво са:

- прилагане на контрол на изпълнителите в строителството за изпълнение изискванията на ЗУО, относно строителните отпадъци и *Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали (обн. ДВ. бр.89 от 13 ноември 2012г.)*;
- проучване и наемане на мобилни съоръжения за оползотворяване на строителните отпадъци при големи инфраструктурни проекти на територията на общината;
- въвеждане на система за събиране на строителни отпадъци от домакинствата;
- включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали;
- включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради						През 2017 г. минимум 35% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване; През 2018 г. минимум 55% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване.	През 2020 г. минимум 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване		

	Прилагане на контрол на инвеститорите в строителството за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали		Общински бюджет	2017-2020	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали	Да се предвиждат проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци, брой извършени проверки, брой наложени санкции, брой съставени предписания.	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци.	Община Кнежа	Възложители на инвестиционни проекти
	Въвеждане на организирана система за събиране на строителни отпадъци от домакинствата и извозването им на РДО	40 000 лв.	Общински бюджет	2017-2020	Намаляване на неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци	Количество извозени строителни отпадъци от домакинствата	През 2020 г. няма нерегламентирано изхвърляне на строителни отпадъци	Община Кнежа	Домакинствата
	Проучване и наемане на мобилни съоръжения за оползотворяване на строителните отпадъци при големи инфраструктурни проекти на територията на общината		Инвеститори на строителни обекти	2018-2020	Намаляване на количеството депонирани строителни отпадъци	Договор за наем	- до 1 януари 2018 г. – най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците; - до 1 януари 2020 г. – най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.	Инвеститори на строителни обекти	Община Кнежа
	Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали		Общински бюджет	2017-2020	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали	Вложени рециклирани строителни материали	Вложени рециклирани строителни материали	Община Кнежа, когато е възложител на обществени поръчки	Строителни фирми

	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи		Общински бюджет	2017-2020	Строителните отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	Оползотворени строителни отпадъци в обратни насипи	Оползотворени строителни отпадъци в обратни насипи	Община Кнежа, когато е възложител на обществени поръчки	Строителни фирми
--	--	--	-----------------	-----------	--	--	--	---	------------------

Стратегическа Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУГИТЕ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ДЕПАТА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Тази програма включва две големи групи мерки от гледна точка на различните потоци отпадъци, невключени в другите три подпрограми на Общинската Програма за управление на отпадъците на Община Кнежа (2017-2020 г.).

Първата група мерки са свързани с подобряване управлението на някои специфични отпадъчни потоци в т.ч.:

- Опасни отпадъци от домакинствата;
- Отпадъци от лечебни и здравни заведения.

Опасни отпадъци от домакинствата

Общината има нормативен ангажимент за създаване на условия за екологосъобразно управление на опасните отпадъци от бита, които не попадат в обхвата на наредбите по отношение управление на масово разпространените отпадъци. Това са отпадъци от опаковки от бои, лепила, смоли, перилни и почистващи препарати, съдържащи опасни вещества, градински химикали, пестициди, хербициди и др.

Община Кнежа може да изпълни това свое задължение чрез прилагане на мерки за разделно събиране на опасните отпадъци от бита чрез събирането им по предварително определен график чрез мобилен пункт или сключване на договор с фирма притежаваща разрешение/ документ по чл.35 от ЗУО.

Община Кнежа има сключен договор с фирма, притежаваща площадка за предаване на масово разпространени отпадъци, които съдържат опасни компоненти като излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми, излезли от употреба батерии и акумулатори.

Отпадъци от лечебни и здравни заведения:

Болничната помощ на населението от Община Кнежа се осигурява чрез МБАЛ – Кнежа.

В съответствие с *Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения* (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.), отговорни за целия процес на управление на болничните отпадъци са: 1) лечебните заведения по чл. 8, 9 и 10 от Закона за лечебните заведения и 2) здравните заведения по чл. 21 от Закона за здравето.

Води се отчетност за количествата на генерираните болнични отпадъци от болницата и

същите се събират разделно на определени за целта места. Събраните отпадъци се съхраняват в специалното помещение на МБАЛ – Кнежа, за което болницата притежава документ по чл.35 от Закона за управление на отпадъците. МБАЛ – Кнежа предава отпадъците на „МЛ - България” АД, която притежава разрешително за последващо третиране на опасни и болнични отпадъци.

Компетентни органи по прилагането на гореспоменатата наредба, в т.ч. упражняването на контрол по управлението на този вид отпадъци са Министерство на здравеопазването и Регионалната здравна инспекция.

Втората група мерки са свързани с намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци, в т.ч. за намаляване и предотвратяване на емисии на парникови газове от метан от депата, в т.ч.:

- Мерки, свързани с претоварни станции за битови отпадъци;
- Мерки за закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация, с отдаване на приоритет на проектите, които предвиждат оползотворяване на полезните компоненти при осъществяването на рекултивационните дейности - там където е възможно;
- Мерки за подготовка за оползотворяване и оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове от депонираните отпадъци, в т.ч. изпълнение на мерките предвидени в Националния план за действие в сектор „Битови отпадъци” във връзка с Глобалната инициатива за метана. Мерките от тази група са главно инвестиционни.

В Националния план за управление на отпадъците (2014-2020г.) е предвидено изграждането на 6 претоварни станции, като Община Кнежа няма инвестиционно намерение в тази сфера.

Депото за твърди битови и неопасни отпадъци на Община Кнежа е разположено в землището на гр. Кнежа, местност „Мерата“. От Анализа на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване, се констатира че през 2015г. със средства от ПУДООС е изпълнена техническа рекултивация на обект: „Закриване и рекултивация на общинско депо за твърди битови и неопасни отпадъци в м.Мерата, землището на гр.Кнежа“. Биологичната рекултивация продължава до края на октомври месец 2018г.

От 2010г. Община Кнежа депонира смесените битови отпадъци на Регионалното депо за неопасни отпадъци в гр. Оряхово.

За депото в гр. Оряхово предстои закриване и рекултивация на Клетка №1 и доизграждане на Клетка №2.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУГИТЕ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ И
НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ДЕПАТА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ**

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финан- сиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.						Ежегодно намаляване на количеството на опасните отпадъци от домакинствата в смесените битови отпадъци	Към 2020 г. – силно редуцирано количество на опасните отпадъци от домакинствата в смесените битови отпадъци	Община Кнежа	
Оперативна цел: Екологосъобразно управление на опасните отпадъци от домакинствата и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци.	Въвеждане на разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата, чрез събирането им по предварително определен график с мобилен пункт	20 000	Общински бюджет	2017-2020	Събрани опасни отпадъци от домакинствата	Сключен договор с фирма притежаваща документ по чл.35 от ЗУО за ежегодно събиране по график на опасни отпадъци от домакинствата.	Силно редуцирано количество на опасните отпадъци от домакинствата в смесените битови отпадъци и предотвратяване изхвърлянето им на РДНО - Оряхово	Община Кнежа	

Стратегическа Цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на институционален капацитет в общината във връзка с изпълнение на функциите, възложени ѝ съобразно нормативната уредба и поставените общински цели по отношение на политиката за отпадъците.

Предвидените мерки са свързани на първо място с нормативната и програмна осигуреност на Община Кнежа по отношение на дейностите по управление на отпадъците.

Община Кнежа има приета с Решение №511/30.04.2014г. на Общински Съвет – Кнежа *Наредба №24 за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на Община Кнежа*, която е издадена във връзка със Закона за управление на отпадъците и отразява основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общината.

Предвидените мерки, свързани с тази подпрограма са следните:

- Определяне на такса битови отпадъци, въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци от домакинствата и юридическите лица;
- Създаване на база-данни за управление на отпадъците в Община Кнежа;
- Участие в семинари/работни срещи/обучителни програми по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците - с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, в т.ч. биоотпадъците, рециклируеми битови и строителни отпадъци, прилагане на добри практики по разделно събиране, рециклиране и предотвратяване на отпадъците;
- Участие в обучение на МОСВ/ИАОС по отчитане изпълнението на целите за битовите отпадъци;
- Изготвяне на годишни отчети за изпълнението на Общинската Програма за управление на отпадъците (2017-2020);
- Създаване в Общината на регистър/ актова книга за резултатите от осъществените проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания;
- Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите, отговарящи за отпадъците, да извършват проверки.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ
УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА**

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финан- сиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда Оперативна цел: информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения и подобряване на административния капацитет на общината									
	Определяне на такса битови отпадъци, въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци от домакинствата и от юридическите лица		Общински бюджет	2018-2020	такса „битови отпадъци“ се заплаща въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци	Одобрени в промени в <i>Наредба № 9 за</i> <i>определянето и</i> <i>администриране</i> <i>то на местните</i> <i>такси и цени на</i> <i>услуги на</i> <i>територията на</i> <i>Община Кнежа</i> <i>Забележка: след</i>	Домакинствата и юридическите лица имат икономически стимул за намаляване количествата изхвърляни общи битови отпадъци	Община Кнежа	

						извършване на промени в Закона за местните данъци и такси и наличието на Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне размера на таксата за битови отпадъци.			
	Създаване на база-данни за управление на отпадъците в Община Кнежа		Общински бюджет	2018-2020	Наличие на актуална и точна информация за управление на отпадъците	Етапи на организиране на базата-данни	Изградена база-данни за управление на отпадъците в Община Кнежа	Община Кнежа	
	Участие в семинари/работни срещи/обучителни програми по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците - с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, в т.ч. биоотпадъците, рециклируеми битови и строителни отпадъци, прилагане на добри практики по разделно събиране, рециклиране и предотвратяване на отпадъците	1 000	ОПОС 2014-2020/МОСВ/ ИАОС/ РИОСВ/ НСОРБ	2017-2020	Увеличен административен капацитет на общинската администрация по управление на отпадъците	Брой представители на общинска администрация Кнежа, ежегодно обучени в семинари/ работни срещи/ работни срещи/ обучителни програми по управление на отпадъците	Брой представители на общинска администрация Кнежа, обучени в семинари/ работни срещи/ обучителни програми по управление на отпадъците за периода на действие на програмата (2017-2020)	ОПОС 2014-2020/МОСВ/ ИАОС/ РИОСВ/ НСОРБ	Община Кнежа

	Изготвяне на годишни отчети за изпълнението на Общинската Програма за управление на отпадъците (2017-2020)		Общински бюджет	2017-2020	Налична информация за изпълнението на общинската програма по управление на отпадъците	Брой мерки по програмата, изпълнени ежегодно	Изпълнена Програма за управление на отпадъците (2017-2020)	Община Кнежа	
	Създаване в Общината на регистър/ актова книга за резултатите от осъществените проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания		Общински бюджет	2017	Създаден в Общината регистър/ актова книга относно резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците	Създаден в Общината регистър/ актова книга относно резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците	Общината има създадени условия за проследяване на резултатите от осъществената контролна дейност по нормативната уредба по управление на отпадъците	Община Кнежа	

Стратегическа Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Участието на обществеността се определя като даване възможност на хората да въздействат върху резултатите от програмата и целия процес по опазване на околната среда, което се явява инструмент за подобряване вземането на решения, за създаване информираност за екологични въпроси и за повишаване възприемането и сътрудничеството за конкретната програма/дейност (мярка).

Дейността на Общинската администрация в областта на управлението на отпадъците достига до гражданите на Община Кнежа чрез публикации в медиите, чрез сесиите на Общинския съвет, чрез предоставяне на информация на интернет-страницата на общината, организиране на публични събития, разпространението на информационни материали и др. В рамките на периода на действие на тази програма общинската администрация ще продължи действията си в тази посока с оглед достигане на поставената Стратегическа Цел 4 - Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците. *Подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците* е насочена към постигане на тази стратегическа цел.

Повечето от включените в подпрограмата мерки са т.нар. меки мерки и имат хоризонтален характер. Така на практика подпрограмата подпомага изпълнението и на мерките в другите подпрограми, а оттам допринася за постигане и на останалите три стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на община Община Кнежа.

Мерките са насочени към няколко оперативни цели:

- Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи относно отпадъците, съобразно с принципите на устойчивото развитие;
- Повишаване на участието на населението и бизнеса в дейностите с битови отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците;
- Повишаване на ролята на населението в процеса на вземане на решения относно политиката за управление на отпадъците на община Община Кнежа.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците; за услугите по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от община Кнежа; за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци; за използване на техники и полагане на усилия за екологосъобразно използване на ресурсите и съзнателно участие в системите за управление на отпадъците.

За финансиране на мерките в подпрограмата община Кнежа ще използва няколко

източника:

- Общински бюджет.
- Организации по оползотворяване.
- Средства от оперативна програма „Околна среда " 2014-2020 г. в съответствие с приоритетите и допустимите за финансиране дейности по проекта, с който ще се кандидатства за финансиране.

В съответствие с възприетия подход при разработване на всички подпрограми, не са посочени финансови средства за мерките, които се изпълняват в рамките на бюджетните средства, предвидени за съответните структурни звена на община Кнежа.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 4: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда Оперативна цел: повишаване на ролята на населението в политиката за управление на отпадъците на Община Кнежа	Публикуване на обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания и други в процеса на взимане на решения по общински нормативни актове, ОВОС и ЕО на планове и програми в областта на отпадъците		Общински бюджет	Постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на взимане на решения относно общинската политика за управление на отпадъците	Брой проведени обществени консултации Брой проведени обществени обсъждания		Община Кнежа	
Изграждане на информирано поведение и обществени нагласи относно отпадъците	Създаване на раздел „Екология“ в интернет страницата на община Кнежа и под-раздел „Управление на отпадъците“. Поддържане на актуална информация за управлението на отпадъците в Община Кнежа.		Общински бюджет	2017-2020	Осигурен достъп на населението до информацията за управление на отпадъците в община Кнежа	– Създаден сектор „Екология“, под-раздел „Управление на отпадъците“ на Интернет сайта на общината; – Поддържане на актуална информация в сектор „Екология“, под-раздел „Управление на отпадъците“ на интернет сайта на община Кнежа	Брой публикации на интернет сайта на община Кнежа	Община Кнежа	

	Провеждане на информационни и разяснителни кампании за различни възрастови и социални групи за намаляване на дела на рециклируемите материали в битовия отпадъчен поток		Общински бюджет	2017-2020	Повишена информираност на населението и бизнеса	Брой кампании	В края на 2020 г. изпълнени всички планирани кампании	Община Кнежа	
	Провеждане на информационни кампании за популяризиране на предотвратяване и рециклиране на масово разпространени отпадъци		Финансиране от ООп	2017-2020	Повишена информираност на населението по прилагане на практики по предотвратяване и рециклиране на масово разпространени отпадъци	Брой кампании по видове масово разпространени отпадъци	В края на 2020 г. изпълнени всички планирани кампании	ООп/ фирми, притежаващи и разрешение по ЗУО	Община Кнежа

6 КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците 2017-2020 г. на община Кнежа е извършено, като се отчитат редица действащи национални и общински програмни документи и се отразяват специфичните условия и потребности на общината в сферата на управление на отпадъците.

6.1 ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ

При разработване на настоящата програма са взети предвид следните национални стратегически и програмни документи:

- Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него;
- Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.;
- Националният план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.;
- Третия национален план за изменение на климата 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“.

В резултат от изпълнението на мерките по Общинската програма за управление на отпадъците се очаква да се подобри състоянието на околната среда в община Кнежа, като същевременно се достигнат и поставените цели, които са в съответствие с националните цели по управление на отпадъците.

6.2 ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА ОБЩИНСКО И РЕГИОНАЛНО РАВНИЩЕ

При изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците е отчетен и *Общинският план за развитие на Община Кнежа (2014-2020г.)*.

7 СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ, КОНТРОЛ и АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

За всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен съобразно с методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно планираните дейности. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост – извършване на актуализация.

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от ЗУО, НПУО следва да съдържа система за отчет и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 – система за оценка на резултатите и за актуализация на плана. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система е разработена и включена и в програмата за управление на отпадъците на територията на община Кнежа.

Мониторингът представлява процес на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от Програмата, и анализиране и

оценка на степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква Кметът на Общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март (чл.52, ал.9 на ЗУО).

Контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците се упражнява от Общинският съвет (чл.52, ал.8 на ЗУО).

Актуализация на Програмата за управление на отпадъците може да се извърши в случай на промяна във фактическите и/или нормативните условия (чл.52, ал.3, т.2).

8 ПРИЛОЖЕНИЕ АНАЛИЗИ И ИЗВОДИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА

Анализ №1 Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците

Анализ № 2 Анализ на отпадъците

Анализ №3 Прогнози за образуваните отпадъци

Анализ №4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците и осъществяването на управленските и контролните правомощия на общината по ЗУО и общинската наредба по чл. 22

Анализ №5 Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване

Анализ №6 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Анализ №7 Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Анализ № 8 Информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Анализ № 9 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци.

АНАЛИЗ №1

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Принципи, свързани с управление на отпадъците

Основните принципи, на които се основава законодателство по управление на отпадъците са:

- “Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- “Отговорностнапроизводителя” и “замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- “Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- “Близост ” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.
- “Самодостатъчност ” – отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на общността.
- „Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

2. Йерархия на управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Йерархията е пет степенна и се въвежда в националното законодателство чрез чл.6 на Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр.105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.):

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (депонирание, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Легалните дефиниции за всяка от 4-те степени са предоставени в ДР на Закона

за управление на отпадъците:

"Предотвратяване" са мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;

б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или

в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

"Подготовка за повторна употреба" са дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка.

"Рециклиране" е всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.

"Обезвреждане" е всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия. Приложение №1 на ЗУО съдържа неизчерпателен списък на дейностите по обезвреждане.

„Друго оползотворяване“ е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване“ съгласно ЗУО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране. Напр. изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия (операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение №2 към §1, т.13 на ЗУО) или насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване

3. Национална нормативна рамка

Националната нормативна рамка, отнасяща се до управление на отпадъците представлява съвкупност от специализирани закони и закони, с основен предмет други сфери на общественения живот, съдържащи разпоредби относно отпадъците.

3.1. Закони

3.1.1 Закон за управление на отпадъците

Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.) въвежда изискванията на новата рамкова *Директива за отпадъците 2008/98/ЕО*, включително вече утвърдените принципи „замърсителят плаща“ и „разширена отговорност на производителя“, както и новата йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

- количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал,

пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници съгл. чл.31, ал.1, т.1;

- ограничаване до края на 2020 г. на количествата на депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.;
- количествени цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на 70 на сто от общото им количество на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради до 01 януари, 2020г., за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес;
- организиране от кметовете на общини на системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и осигуряване на условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места;
- осигуряване от страна на кметовете на общини до средата на 2014 г. на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места;
- въвеждане на детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация;
- въвеждане на икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането;
- въвеждане на изисквания от началото на 2013 г. към ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места за въвеждане на разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО.

3.1.2. Закон за местните данъци и такси

Законът за местните данъци и такси (Обн. ДВ. бр.117 от 10 Декември 1997г., изм. и доп., бр. 97 от 6.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) регламентира данъци и такси, които се определят от общините и приходите от които постъпват в общинския бюджет, включително такса „Битови отпадъци“. Разпоредбите относно такса „битови отпадъци“ са регламентирани в Глава трета „Местни такси“, Раздел I Такса за битови отпадъци. Съгласно разпоредбите на чл. 66, ал.1 таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от

населените места, предназначени за обществено ползване.

Въз основа на принципа „замърсителя плаща“ е регламентирано в чл.67, ал.1 че „размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци“. За случаите, при които не може да се установи количеството на битовите отпадъци, „размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена“ (чл.67, ал.2).

3.1.3. Закон за устройство на територията

Законът за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., изм. и доп., бр. 51 от 5.07.2016 г., в сила от 5.07.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.) урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели. Законът съдържа също разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;
- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО;
- в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране;
- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

3.1.4. Закон за статистиката

Законът за статистиката (Обн. ДВ. бр.57 от 25 Юни 1999г., посл. доп. ДВ. бр.15 от 15.02.2013г., , в сила от 1.01.2014 г.) е рамков за всички сфери на обществения живот и регламентира правилата за статистическата информация в страната. Законът урежда и въпросите, свързани с конфиденциалността на информацията и условията за предоставянето ѝ в определени случаи само след съгласие на засегнатите лица. Информацията, предоставена на НСИ от общините относно битовите отпадъци, също попада в приложното поле на закона.

3.2. Подзаконовни нормативни актове

Подзаконовите нормативни актове са издадени към Закона за управление на отпадъците и са изброени по-долу:

- *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.);*
- *Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова*

- такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г.);
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г.);
 - Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.);
 - Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., изм. и доп., бр. 7 от 20.01.2017 г.);
 - Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.);
 - Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр. 29/1999 г.);
 - Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.);
 - Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн., ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.);
 - Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.);
 - Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн., ДВ, бр. 36 от 2013 г.);
 - Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.);
 - Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г., изм. и доп., бр. 13 от 7.02.2017 г.);
 - Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.);
 - Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г.);
 - Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016 г.);
 - Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 08.01.2013 г.);
 - Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.);
 - Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн., ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.);
 - Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета

- с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.);*
- *Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.);*
 - *Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (Приета с ПМС № 120 от 30.05.2008 г., обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., изм. бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.).*

4. Нормативна уредба на местно ниво:

4.1. Наредба № 1 за опазване на обществения ред и опазването на чистотата на територията на община Кнежа,

4.2. Наредба № 9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа

4.3. Наредба №24 за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на Община Кнежа.

4.4. Наредба № 18 за поддържане на зелените площи и дълготрайната дървесна растителност на територията на община Кнежа

5. Програмни документи на национално и общинско ниво

5.1. Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. е четвъртият програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р.България. Основна цел на плана е да прекъсне връзката между икономическия растеж и отпадъците, като подобри йерархията на управлението на отпадъците чрез разработване за първи път на подпрограма и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, постави конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци. Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, са приети с Решение № 831 на Министерския съвет от 22.12.2014 г.

5.2. Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци.

Все още обаче информационните кампании за населението и другите заинтересовани страни са с много ограничен обхват.

5.3. Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България (2011 -2020г.)

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020 г. е също първи за

страната план в разглежданата област. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020 г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда чрез достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012 г. и е разработена и приета Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани строителни материали.

5.4. Национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020г.

МОСВ разработи Национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г., който беше приет в края на 2014 г. Основната цел на този документ е да осигури рамката за планиране на национално ниво, като осигури разумен подход при определянето и прилагането на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайките в рамките на съществуващата законодателна рамка, като се вземат предвид географските, обществено-икономическите и демографските условия в България.

Съгласно стратегическите насоки на този план, обезвреждането на утайки чрез депониране трябва рано или късно да бъде преустановено. Тази тенденция следва да увеличи натиска върху операторите на ГПСОВ да търсят други методи за обезвреждане на утайките, освен съществуващата в момента възможност за оползотворяването им върху земеделски земи. Въз основа на направените анализи и изводи прилагането на националния стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ в България за периода 2014-2020 г. трябва да осигури следните национални цели към 2020г.:

- Оползотворяване в земеделието на утайки от ГПСОВ до 2020 г. – 30%
- Енергийно оползотворяване на утайки от ГПСОВ до 2020 г., както следва:
 - 19% - чрез съвместно изгаряне в електроцентрали;
 - 13% - чрез съвместно изгаряне в циментови пещи;
- Възстановяване на изоставени терени – 38 %.

5. Основни задължения на общините, произтичащи от законодателството по управление на отпадъците

5.1. Задължения на кметове на общини, основно са цитирани в чл.19, чл.20 и чл.21 от ЗУО, както подзаконовите актове по прилагането му.

Кметът на общината:

- организира събирането на данни и предоставя информация на НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри;
- разработва общинска наредба за управление на отпадъците;
- разработва общинска програма за управление на отпадъците;
- организира внасянето на отчисленията за следексплоатационни грижи за депата за битови отпадъци и за депониране на отпадъци в необходимия размер и срок;
- предлага за одобряване от общинския съвет на такси за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъци;
- определя изискванията към площадките за пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките (отнася се до пунктовете за предаване на посочените отпадъци в рамките на населените места, известни сред населението и като пунктове за вторични суровини).

6.2. Контролни функции на кметове на общини, произтичащи от ЗУО

ЗУО регламентира и обхваща на контролните правомощия на общините. Кметът на

общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

- дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
- дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
- площадките за дейностите с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);
- спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22.
- закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

ЗУО определя и размера на глобите, които кметовете или оправомощени от тях лица могат да налагат.

7. Основни изводи и препоръки

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамка и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство и включва конкретни разпоредби, определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т. ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Изготвянето на Програма за управление на Община Кнежа за периода 2017–2020 г. се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със заповед РД-211/31 март 2015г. на министъра на околната среда и водитеи съгласно чл.52 от ЗУО.
- Община Кнежа провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които във висока степен отразяват разпоредбите на националното законодателство.

АНАЛИЗ № 2

АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Този анализ включва информация за битовите отпадъци, строителните отпадъци и отпадъците от опаковки.

1. Анализ на битовите отпадъци

Основни елементи анализа на битовите отпадъци са:

- Количества на образуваните отпадъци и тенденции;
- Норма на натрупване на отпадъците.

В отделен раздел от този анализ е обособена информацията за морфологичния състав на отпадъците на община Кнежа.

1.1 Информационно обезпечение на анализа

Ежегодно се попълват отчети за битовите отпадъци от общината до НСИ. За този анализ е използвана информация за количествата на отпадъците, доставени за обезвреждане на *Регионалното депо за неопасни отпадъци* в гр. Оряхово.

1.2 Състояние и тенденции относно битовите отпадъци

Съгласно т.2, § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са "отпадъците от домакинствата" и "подобни на отпадъците от домакинствата". Подобни на отпадъците от домакинствата в общия случай са отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата.

1.2.1. Обслужвано население от системата за събиране и транспортиране на битовите отпадъци

Системата за събиране на смесените битови отпадъци Община Кнежа е организирана чрез използването кофи и контейнери по населени места, за които е представена подробна информация в *Анализа на инфраструктурата за управление на отпадъците*. На практика услугата се предоставя на 98,5 % от населението на общината.

По последни данни на НСИ към 31.12.2015г. се наблюдава че 99,6% от населението в страната е обхванато в организирани системи за събиране и транспортиране на битовите отпадъци. От данните може да се направи заключение, че Община Кнежа е положила съществени усилия за предоставяне на услугите на населението по събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на битовите отпадъци съгл. чл.19, ал.2 от ЗУО.

1.2.2. Количества на образуваните битовите отпадъци

От 2010 г. Община Кнежа участва в регионална система за управление на отпадъците –

Регион Оряхово и депонира битовите и строителните си отпадъци на *Регионалното депо за неопасни отпадъци в гр. Оряхово*.

Данните за депонираните битови отпадъци на Община Кнежа са за периода 2012-2015г. и се основават на информация от:

- кантарните бележки за смесени битови отпадъци (код 20 03 01), в резултат на измерването на отпадъците на вход на *Регионалното депо за неопасни отпадъци гр. Оряхово*
- Отчети до НСИ – за 2012 – 2015г.

Количествата на образуваните битови отпадъци на Община Кнежа са за периода 2012-2016г. са представени в таблица №1.

Таблица №1 *Количества на образуваните отпадъци в Община Кнежа за периода 2012-2015 г.*

Година	2011	2012	2013	2014	2015
Количество на отпадъците (тона)	2120	2619	3445	3714	4024

Източник: НСИ

Нормата на натрупване на отпадъците

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Количеството на образуваните битови отпадъци е в пряка връзка с икономическия растеж, доходите и потреблението в домакинствата.

Нормата на натрупване за Община Кнежа е изчислена като са използвани данните за населението от НСИ, а за количеството на отпадъците, посочени в Таблица №1. За Община Кнежа, нормата на натрупване на отпадъците е 320 кг./ж./г. през 2015 г., а през 2016 г. - 392кг./ж./г.

Независимо от плавно намаляващия брой на населението на Община Кнежа за периода 2011-2015 г., данните за количествата на отпадъците варират и се наблюдава увеличаване на количеството отпадъци през годините.

В заключение може да се посочи, че наличието на електронна везна на регионалното депо благоприятства точното определяне на количествата на смесените битови отпадъци и е предпоставка за коректно определяне на нормата на натрупване.

2. Морфологичен състав на отпадъците

През периода м.декември 2015г. – м.септември 2016г. е извършен *Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Кнежа в продължение на една година – четири сезона*. Анализът е извършен при спазване на *Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012г. на министъра на околната среда и водите*.

За всеки годишен сезон са изпълнени:

- А. Пробонабирания от двете зони за изследване – събиране и транспортиране на отпадъците от всяка от зоните;
- В. Определяне на морфологичен състав;

С. Определяне на фракционен състав;

Д. Определяне на обемно тегло.

Информация за графика на провеждане на анализите е представена в Табл. №2.

Таблица №2 *Период на провеждане на изследването на морфологичния състав на отпадъците на Община Кнежа*

	Зона №1	Зона №2
Сезон - Есен	16.12.2015	16.12.2015
Сезон - Зима	17.03.2016	17.03.2016
Сезон - Пролет	16.06.2016	16.06.2016
Сезон - Лято	16.09.2016	16.09.2016

Зоните, за които е проведено проучването са както следва:

- **I-ва зона** – Район - Селска част – средни населени места с население до 3000 жители - с. Бреница;
- **II-ра зона** – Район от гр. Кнежа, включващ центъра, търговски обекти и жилищна част (в т.ч. ниско и средно строителство).

Обобщените резултати за обемното тегло на отпадъците са представени в таблица №3, а резултатите за фракционния състав – в таблица №4.

Таблица №3 *Фракционен състав на отпадъците на Община Кнежа*

Сезон	Поредност на пробонабирането	Фракционен състав						Обемно тегло
		над 150 мм		от 65 до 150 мм		от 0 до 65 мм		Кг/М3
		kg	%	kg	%	Kg	%	
Есен 16.12.2015г.	Зона I	54	43	42,5	34	29,5	23	218
	Зона II	92,4	39	71,6	30	76	32	115
	Средно обемно тегло							166
Зима 17.03.2016г.	Зона I	84	44	70,8	37	37,2	19	153
	Зона II	80,1	48	42,9	26	45	27	175
	Средно обемно тегло							164
Пролет 16.06.2016г.	Зона I	110	50	63,9	29	46,1	21	107
	Зона II	68	58	25,7	22	24,3	21	200
	Средно обемно тегло							154
Лято 16.09.2016г.	Зона I	110	50	63,9	29	46,1	21	108
	Зона II	68	58	25,7	22	24,3	21	210
	Средно обемно тегло							159
Средно за община Кнежа		83.3	48,75	50,8	28,6	41,1	20,5	160,7

Таблица №4 Среднопретеглен резултат за обемното тегло на смесените битови отпадъци за община Кнежа по сезони и годишен резултат

Вид Отпадък	ОБЩО ЗА ЗОНА 1		ОБЩО ЗА ЗОНА 2		Среднопретеглен резултат	
	кг	%	кг	%	кг	%
Жители	3000		9808		12808	
Хранителни (плодове, зел.)	185,42	25,64	167,4072	25,04	352,82	25,18
Хранителни други	12,52	1,58	8,0908	1,32	20,62	1,38
Хранителни общо	197,94	27,22	175,50	26,36	373,44	26,56
Хартия	44,87	6,21	39,616	5,96	84,49	6,02
Картон	20,42	2,69	21,862	3,30	42,28	3,16
Пластмаса	52,99	7,45	39,944	6,40	92,93	6,65
Текстил	33,3	4,41	17,692	2,85	50,99	3,21
Гума	6,31	0,84	6,752	1,08	13,06	1,02
Кожа	7,22	0,98	7,702	1,36	14,92	1,27
Градински	167,36	23,27	166,002	25,81	333,36	25,22
Дървесни	18,92	2,61	20,342	3,20	39,26	3,06
Стъкло	29,49	3,91	33,662	5,58	63,15	5,19
Метали	8,34	1,10	9,202	1,38	17,54	1,31
Инертни	82,29	10,96	59,666	9,48	141,96	10,19
Опасни	6,99	0,90	4,442	0,63	11,43	0,69
Други	51,57	7,45	41,318	6,64	92,89	6,83
Общо		100,00		100,00		

Данните за окончателния морфологичен състав на отпадъците на Община Кнежа са представени в таблица №5.

Таблица №5 Морфологичен състав на образуваните отпадъци в Община Кнежа

Вид Отпадък	Образувани количества отпадъци	Окончателен морфологичен състав
	тона	%
Хранителни общо	1101,35	22,29
Хартия	273,143	5,53
Картон	126,06	2,55
Пластмаса	285,976	5,79
Текстил	151,68	3,07
Гума	40,82	0,83
Кожа	50,83	1,03
Градински	1971,34	39,91
Дървесни	122,86	2,49
Стъкло	218,382	4,42
Метали	75,627	1,53
Инертни	494,25	10,01
Опасни	27,61	0,56
Общо	4939,93	100,00

Данните от табл.5 кореспондират с изготвения Морфологичен състав на отпадъците, съгласно сключен договор № 287/10.12.2015 г. между община Кнежа и “ТРИПОД” ЕООД, стр. 10 – 11, т. 3.5 *Сумиране на образуваните количества битови отпадъци и разделно събраните отпадъци по фракции.*

Въз основа на проведените четирисезонни изследвания върху двата избрани генератора се наблюдават следните тенденции:

- 1) Необходимо е да се работи в посока **подобряване ефективността от развитата система за разделно събиране на отпадъци от опаковки** съвместно с “Екопак България“ АД. Независимо, че е изпълнен нормативно определения брой контейнери, то техният брой и обем за събиране на отпадъците от опаковки е недостатъчен. Анализите на пробите през различните сезони показват значителни количества рециклируеми отпадъци от пластмаса, хартия и стъкло.
- 2) Получените резултати по отношение на **градинските и дървесните отпадъци** показват общ резултат от 42,4% в окончателния морфологичен състав, определени са 22,29 % от хранителните отпадъци за Община Кнежа, като значителна част от тях могат да участват в бъдеща система за компостиране на отпадъците (отпадъци от плодове, зеленчуци, и др.). Тези данни дават основание да се препоръча подобряване на съществуващата система за разделно събиране на растителни отпадъци чрез поставяне на контейнери за биоотпадъци в населените места от общината/ организиране на площадки за доставяне на отпадъците от населението и редовното им събиране по график през съответните сезони (пролет, лято и есен) и доставянето им за компостиране. Разделното събиране на градински, дървесни отпадъци и хранителни отпадъци следва да бъде установено при спазване на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г.*

(Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.).

- 3) За фракционният състав може да се направи извода, че градинските и хранителните отпадъци (плодове и зеленчуци) са значително по-голям дял от останалите отпадъци.
- 4) Необходимо е да се работи с търговските обекти и магазинната мрежа, които генерират отпадъци от опаковки – пластмасови, хартиени, картоненни и др. Следва да се направят предписания от страна на общината към гореспоменатите търговски обекти за отделянето на годните рециклируеми материали при образуването им, с оглед избягване попадането им в контейнерите за битови отпадъци.

3. Количества разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки

На територията на общината е създадена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки от “ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД от 2007 г. Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки отговаря на задълженията по чл.19, ал.3, т.6 от Закона за управление на отпадъците. Системата за събирането на отпадъците от опаковки обхваща само територията на гр. Кнежа и от 2017г. и с.Бреница. Цветните контейнери са разположени на възлови места в града, където има търговски обекти, пред административни и жилищни сгради, училища и детски градини.

Информация за количествата разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2012- 2016г. е представена в таблица № 6.

Таблица № 6 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки (кг./месец) от системата за разделно събиране в Община Кнежа за периода 2012-2016г.

	КОД на отпадъците	ОБЩО	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012 г.														
Сепарирани опаковки по материали (т.)	200101	5 045	475	340	445	300	140	184	206	360	1550	640	210	195
	170203 170405	3 295	283	290	410	230	250	220	193	479	200	460	220	60
	200102	6 860	1200	1020	1020	740	720	740	720	700	0	0	0	0
2013 г.			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сепарирани опаковки по материали (т.)	200101	7 088	390	350	300	330	552	564	492	820	825	820	825	820
	170203 170405	4 459	365	180	280	340	300	620	528	534	516	268	264	264
	200102	1 888	740	0	0	0	0	0	574	574	0	0	0	0
2014 г.			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сепарирани опаковки по материали (т.)	200101	5 907	480	486	495	492	486	504	492	498	492	504	486	492
	170203 170405	3 198	264	267	263	268	267	273	264	270	267	264	267	264
	200102	1 730	0	0	0	0	578	0	574	0	0	0	578	0
2015 г.			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сепарирани опаковки по материали (т.)	200101	4 473	486	493	504	498	492	499	486	189	242	351	206	227
	170203 170405	2 486	267	267	270	264	267	270	264	81	98	136	153	149
	200102	2 252	0	0	0	0	574	0	578	0	575	0	525	0
2016 г.			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сепарирани опаковки по материали (т.)	200101	578	214	172	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	170203 170405	275	121	83	71	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	200102	977	490	0	487	-	-	-	-	-	-	-	-	-

От представената информация могат да се направят следните изводи:

1. Най-голямо количество отпадъци от опаковки са събрани през 2012г. – 15 200 кг/г. Впоследствие се наблюдава постепенно намаляване на количеството на събраните отпадъци от опаковки през 2013г. – 13 435кг/г., а през 2014г. -10 835кг/г. и 2015г. – 9 211кг/г.. Най-ниското ниво на разделно събрани отпадъци от опаковки е достигнато през 2016г. – 1 830 кг/г., тъй като временно е преустановен договора с „Екопак България” АД

2. Описаната по-горе тенденция показва ниска събираемост и неучастие на населението в системите за разделно събиране. Община Кнежа анализира събраните данни и е предприела действия за по-тясно взаимодействие с ЕКОПАК България по отношение на подобряване на резултатите и увеличаване на събраните количества, както и за разширяване на информираността на населението и бизнеса и привличането им за участие в системите за разделно събиране.

4. Изпълнение на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО

Съгласно чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО (обн. ДВ бр. 53/2012г.) се въвежда задължение на кмета на общината за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.

Чрез чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО се определя изискването за постигане на не по-късно от 1 януари 2020 г. на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци. С § 15 на ЗУО са посочени сроковете за поетапно постигане на целта от 50 на сто рециклиране в периода 2016- 2020г.

При използване на методиката, определена със Заповед № РД-884/18.11.2014 г. на министъра на околната среда и водите, съгласно която постигнатите цели за 2014 г. се изчисляват като процент на предадените за рециклиране отпадъци от домакинствата и подобни от общото количество генерирани отпадъци от домакинствата и подобни източници. В този смисъл следва да се отчетат както данните за количествата на разделно събрани и предадени отпадъците от опаковки от Община Кнежа, така и от разделно събрани битови отпадъци от операторите на площадки на територията на Община Кнежа.

От данните, постъпили в Община Кнежа, съгласно писмо с изх.№2137/31.07.2017г. е предоставена следната информация от ИАОС (Таблица № 7).

Таблица №7 Разделно събрани битови отпадъци от операторите на площадки за изкупуване или безвъзмездно предаване на територията на Община Кнежа през 2014 г. и 2015г.

Вид материал	Количество разделно събрани битови отпадъци от операторите на площадки за изкупуване или безвъзмездно предаване на територията на Община Кнежа (тона)	
	2014г.	2015г.
Хартия и картон	9.845	11.140
Пластмаса	10.657	9.750

Стъкло	4.940	6.430
Метал	67.755	19.197
Общо	93.197	46.517

Въз основа на данните за предадените за рециклиране отпадъци от опаковки за периода 2012г. – 2016 г. от Екопак България АД (таблица №6) и на директно предадени отпадъци от лица, извършващи дейност на територията на Община Кнежа (таблица №7), може да се изчислят коректно количествата на *хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло за 2014г. – 93.197 т. и 2015г. – 46.517 т.*

В заключение количествата битови отпадъци и подобни отпадъци от други източници, за които е осъществено рециклиране на отпадъчни материали, включващи **хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло са недостатъчни за изпълнени е на задълженията чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО на Община Кнежа в дългосрочен план към 2020г.** С цел осигуряване на изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО в дългосрочен план към 2020г. е необходимо:

1. да бъдат увеличени количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки от общинските системи;
2. да бъдат увеличени количествата на разделно събраните битови отпадъци, което може да бъде постигнато чрез използването на сепарираща инсталация;
3. да се извърши разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 от страна на Общото събрание на РСУО-Оряхово – в съответствие с чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

5. Биоразградими отпадъци

Зелените отпадъци, които са основно от растителен произход се събират и извозват на площадки за растителни и биоотпадъци, определени със заповеди с №190/06.06.2011г. за гр.Кнежа, №189/06.06.2011г. за с.Бреница, № 191/06.06.2011г. за с. Лазарово и № 188/06.06.2011г. на кмета на Община Кнежа. Количествата на отпадъците не се отчитат, тъй като транспортирането на биоотпадъците до определените площадки се извършва индивидуално от населението. Поддръжката на площадките се осъществява чрез разриване с булдозер.

С чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО се определя че най- късно до 31 декември, 2020г. трябва да се ограничи количеството на **депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто** от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. Обобщената информация за Община Кнежа по данни на НСИ от 1995г. показва:

- Население към 31.12.1995 г. на Община Кнежа – 18 328 жители;
- Норма на натрупване за 1995г. - 0,679 тона/жител/г.;
- Общо депонирани отпадъци към 31.12.1995 г. - 12 439 тона.

Въз основа на тези данни може да се заключи, че за постигането към 2020 г. на целта за ограничаване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци (до 35 на сто) е необходимо да се ограничи количеството до **4 353 т./г.** Данните от морфологичния анализ на отпадъците показват, че в отпадъците на Община Кнежа се съдържат следните видове отпадъци, подлежащи на компостиране:

- Хранителни отпадъци – 22,29 %;
- Градински отпадъци – 39,91 %;
- Дървесни отпадъци – 2,49 %.

Общото количество на тези отпадъци възлиза на 64,69 %, което се равнява на 3195 т/г. Въз основа на данните по-горе може да се заключи, че съществува потенциал за осигуряване на необходимите количества отпадъци, обезпечаващи функционирането на бъдеща инсталация за компостиране на отпадъците, функционираща на регионален принцип.

6. Отпадъци от строителството и разрушаването

Основните дефиниции във връзка със строителните отпадъци се въвеждат с § 1 Допълнителна разпоредба на *Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали (обн. ДВ. бр.89 от 13 ноември 2012г.)*:

т.22. "*Строителни отпадъци*" са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от приложение № 1 на наредбата по чл. 3, ал. 1 ЗУО.

т.4. "*Материално оползотворяване*" са всички операции по оползотворяване на СО, с изключение на енергийното оползотворяване и преработването в материали, които се използват като гориво. Материалното оползотворяване на СО е всяка една от дейностите:

1. подготовка за повторна употреба;
2. рециклиране;
3. оползотворяване в обратни насипи.

т.16. "*Рециклиране на СО*" е всяка дейност по оползотворяване на строителните материали, посредством която СО се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. Рециклирането на СО не включва оползотворяването на СО за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива.

т.9. „*Подготовка за повторна употреба на ОСР*“ са дейности по материално оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, посредством които строителните продукти или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да може да бъдат използвани повторно.

За целите на настоящия анализ е използвана основно информация от НСИ, както и от Националния стратегически план за управление на строителни отпадъци 2011-2020 г., в който са направени експертни оценки по отношение на ОСР.

6.1 Национални цели за периода до 2020 г.

Основна стратегическа цел, която е поставена в ЗУО и в НПУО 2014-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде развита система за управление на ОСР, която да осигури степен на рециклиране и оползотворяване на тези отпадъци:

- до 1 януари 2016 г.- най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г.- най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г.- най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за третиране на строителни отпадъци чрез широко въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо използване.

6.2 Информация за количествата на депонираните строителни отпадъци от Община Кнежа

В Община Кнежа не се извършва събиране на информация за генерираните строителни отпадъци.

7. Производствени отпадъци

Основните източници на производствени отпадъци са производствените единици, съсредоточени предимно в общинския център и са представени по отрасли по-долу.

На територията на Община Кнежа развиват дейност предприятия от различни отрасли на икономиката. В структурата на промишленото производство преобладава делът на малките и микропредприятията. В по-голямата си част, те се характеризират с много нисък размер на добавената стойност. Икономическата отраслова структура на общината претърпява съществени промени. От промишлено-аграрна територия се видоизменя до предимно аграрна, като хранително-вкусовата промишленост е най-добре развитият промишлен подотрасъл.

Като определящи за икономиката на общината основни предприятия и производители са:

- ▶ „Олива” АД - производство на рафинирано слънчогледово масло и експелер;
- ▶ „Сортови семена Елит“ ЕАД клон Кнежа - ЗСКХЦ /гр. Кнежа/ - специализирана фирма за производство, заготовка и съхранение на посадъчен материал от всички семена на семепроизводствената схема /хибридна царевица, грах, фий, пшеница, ечемик, овес и др./ и от всички култури. Собствеността е държавна, броят на служителите е 29;
- ▶ Кооперация „Зора” /гр. Кнежа/ – кооперация, специализирана в производство и преработка на селскостопанска продукция, производство и реализация на животинска продукция, извършване на селскостопански услуги. Частна собственост със 116 служители;
- ▶ ЗППК „Победа - Кнежа” се намира в гр. Кнежа, кооперацията развива своята дейност в областта на селското стопанство. Извършва производство, търговия и реализация със селскостопанска продукция /царевица, пшеница, ечемик, овес, грах и др./. Броят на служителите е 39 души;
- ▶ Други важни стопански структури, развиващи селскостопанска дейност са: „Сибилчовски” ЕООД, ЕТ „Светлин Илчовски”, „Колендро”- АД, ЕТ „Прис- Борислав Горанов”, Мелница „Надежда- Братя Гъркови” ООД /*преработване на пшеница, производство на брашна, хляб и хлебни изделия*/, ПК „Напредък” /*преработване на пшеница и производство на хлебни и сладкарски изделия*/;
- ▶ ЕТ „Сребрина – лукс” и ЕТ „Цанков” /*производство на безалкохолни напитки*/
- ▶ Институт по царевицата, гр. Кнежа - развива своята дейност в областта на създаването на нови хибриди царевица с висок потенциал за добив и качество. Научноизследователските програми на Института се изпълняват от 18 научни работници и 4 магистри с тематична насоченост: Селекция, Генетика, Фитопатология, Ентомология, Физиология, Биохимия, Агрохимия, Обработка на почвата, Хербология, Икономика и др. Общият брой на колектива е 124 човека;
- ▶ „Балканкар” АД – София – специализиран е за производство на правотокови ел.двигатели и микро ел.двигатели за карното производство; електромагнитни превключватели за карното производство. Дружеството работи с намален капацитет;
- ▶ „Стъклопластик” АД – работи в областта на химическата промишленост, изразена в преработката на пластмаса и стъклопластово производство. От стъклопласти се произвеждат тръби, предназначени за транспортиране на агресивни флуиди, за съхранение на нефтопродукти, течни торове, хранителни продукти и други;
- ▶ „Антикороза” АД – Дружеството е специализирано в производството на антикорозионни средства, смазочно-охлаждащи течности, фосфатиращи състави, обезмасляващи препарати, антифриз и миелци и почистващи препарати. „Олива”

АД – произвежда рафинирано и натурално слънчогледово олио, експелер, лецитин и мастни киселини.

8. Утайки от ГПСОВ

На територията на град Кнежа има изградена пречиствателна станция за отпадъчни води с издадени разрешения за ползване №ДК-07-ПЛ-7/01.04.2014г. и №СТ-05-1725/28.11.2014г., капацитет 10 500 еквивалент жители.

Технологичната схема на пречистване на отпадъчните води се състои от три последователни стъпала – механично за задържане на груби суспендирани вещества от минерален произход, биологично и стъпало за третиране на отделената излишна утайка.

Основните съоръжения и технологичната схема по пътя на водата са:

- Чакълосадържател, груба механизирана решетка и входна помпена станция;
- Демитомер на вход;
- Комбинирано съоръжение за фино механично пречистване – състои се от самопочистващи се решетки, преса за събрани отпадъци и надлъжен отделител на пясък. Има вградени шнекови конвейри за транспортиране и пресоване на събраните остатъци, за транспортиране на пясъка и устройство за изпускане на мазнини, включително и помпи за мазнини;
- Разпределително устройство пред биобасейн;
- Биобасейн с предварителна денитрификация + нитрификация, нитрификация и хичмично отстраняване на фосфор;
- Вторичен радиален утаител за отделяне на генерираната излишна утайка от пречистената вода;
- Устройство за дезинфекция чрез UV лъчи за обеззаразяване на водата в случай на епидемия.

Основните съоръжения от технологичната схема по пътя на утайката са:

- Аеробон стабилизатор за стабилизиране на органичните вещества в утайката и тяхното трансформиране в минерални вещества, соли и вода;
- Центрофуга за обезводняване на стабилизираната и уплътнена утайка в присъствието на полиелектролит.;
- Дебитомер на изход
- Аварийни изсушителни полета.

Описание на процеса

Финото механично пречистване се осъществява от две комбинирани съоръжения, разположени на 2 етаж на Технологичната сграда. Те са съвкупност от фина механична решетка, аериран пясъкозадържател и маслоуловител.

След фината решетка отпадъчната вода постъпва в аериран пясъкозадържател. Уловеният пясък при дъното се транспортира чрез хоризонтален спирален шнек до класификатора на пясък, който обезводнява пясъка и го отвежда също в контейнер. Събраният пясък съдържа голямо количество органични вещества и затова периодично ще се обработват с хлорна вар.

Маслата уловени в съоръженията се събират за дехидратиране в специален разслоителен контейнер с обем 300 л.

Биологичното пречистване се основава на жизнената дейност на различни анаеробни и

аеробни микроорганизми, наричани „активна утайка“, които адсорбират органичните замърсявания, постъпващи със суровата вода и ги преработват до минерални соли, въглероден двуокис и вода.

В следствие интензивната аерация в процеса на пречистването на отпадъчните води, органичният и амонячният азот в тях се окисляват до нитрати. Извършва се така нареченият процес „нитрификация“ с елиминиране на въглеродната и азотната замърсеност на отпадъчната вода, като се предвижда допълнителен обем за денитрификация.

Изискваното понижение на фосфора в пречистената вода се постига с химично третиране на отпадъчната вода чрез прибавяне на разтвор на железен трихлорид преди изпускане в разпределителното устройство пред биобасейна.

Пречистената вода преминава във вторичен утаител, където под действието на силите на гравитацията, флокулите на активната утайка и другите частици, съдържащи се в отпадъчните води, се утаяват на дъното му, а в горната част се образува слой избистрена вода.

След постъпването на отпадъчната вода във вторичния утаител, отделената на дъното излишна активна утайка се подава към аерабен стабилизатор за последващо стабилизиране посредством продължителна аерация, където се уплътнява и след необходимия времепрестой се подава към резервоар за стабилизирана утайка и механично обезводняване.

Количеството образувани утайки за 2016г. е 40 т.

АНАЛИЗ №3

ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

1. Прогнози за образуваните битови отпадъци

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в община Кнежа за периода 2017-2020 г. е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза за периода 2017-2020 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител и прогноза за нарастването ѝ.

1.1. Брой на населението и демографска прогноза за периода 2017-2021 г.

Прогнозата за населението на Община Кнежа е въз основа на предоставени данни на НСИ.

Таблица №1 Прогноза на НСИ за населението (брой жители) на Област Плевен за периода 2015-2070г.

2015г.	2020г.	2025г.	2030г.	2035г.	2040г.	2045г.	2050г.	2055г.	2060г.	2065г.	2070г.
252431	235199	218760	203236	188673	175114	162766	151488	141166	131587	122780	114846

Източник: НСИ

Принципно, НСИ използва три възможни варианта при прогнозиране на населението:

- **I-ви вариант** - при хипотеза за конвергентност;
- **II вариант (относително ускоряване):** При този вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в страната;
- **III вариант (относително забавяне):** При този вариант развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната.

Съгласно експертното мнение на НСИ I-ви вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

Таблица №2 Прогноза за населението на Община Кнежа за периода 2017-2021г.

	Население към 31.12.2017г.	Население към 31.12.2018г.	Население към 31.12.2019г.	Население към 31.12.2020г.	Население към 31.12.2021г.
Община Кнежа	12 397	12 222	12 041	11 873	11 697

Източник: НСИ

1.2. Норми на натрупване на отпадъците и прогноза за периода 2017-2021г.

Съгласно т.2, § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗУО **битови отпадъци** са "отпадъците от домакинствата" и "подобни на отпадъците от домакинствата". Подобни на отпадъците от домакинствата в общия случай са отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата.

Съгласно *Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012г. на министъра на околната среда и водите, "Нормата на натрупване"* (НН) представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител от дадена административна единица.

Нормите на натрупване за периода 2017-2021 г. са прогнозираны въз основа на информация и допускания, представени в Таблица 3.

Таблица №3 Базова информация и допускания при изготвянето на прогнозата за норма на натрупване за периода 2017-2021г.

Налични данни	Прогнозни данни
– Население на община Кнежа за периода 2008-2015 г. по данни на НСИ; – Данни за нормите на натрупване за периода 2008-2015 г., изчислени на базата на броя на населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Кнежа по години.	– Демографска прогноза за населението на Община Кнежа за периода 2017-2021г.

Средната норма на натрупване на жител за община Кнежа се определя чрез екстраполация на нормата на натрупване за 2015 г. при увеличение с 2,5 -3% годишно. Това увеличение се обосновава от очаквания икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. Темпът на икономически растеж е изчислен въз основа на прогноза, направена в *Конвергентна прогноза на Република България (2017-2020)*. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква, че мерките по предотвратяване образуването на отпадъци ще бъдат възпиращ фактор.

Таблица №4 Прогнозна норма на натрупване на отпадъците за Община Кнежа за периода 2017-2021г.

Години	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	2021г.
Норма на натрупване, кг./ж./г.	404, 43	416,56	429,48	442,79	447,22

1.3. Прогнозата за количествата образувани битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани битови отпадъци са определени като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване. Данните за количествата на образуваните отпадъци за 2016 г. са образувани като сбор от:

- предадените за депониране смесени битови отпадъци на регионалното депо (код 20 03 01), 2016г.;
- отпадъци, получени от сепариране на опаковки (код 19 12 12);

- количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки чрез системата за разделно събиране (код 20 01 01, 17 02 03, 17 04 05 и 20 01 02);
- количества битови отпадъци предадени на пунктове и от фирми, извършващи дейност на територията на община Кнежа;
- количествата зелени отпадъци на територията на Община Кнежа.

Количествата на съответните отпадъци по категории за периода 2017-2021 г. са определени въз основа на резултатите от извършен морфологичен анализ на смесените битови отпадъци на Община Кнежа.

Таблица №5 Прогноза за количествата на образуваните битови отпадъци (в тона) за периода 2017-2020г. по фракции и общото годишно количество

		2017	2018	2019	2020
Битови отпадъци общо	т./г.	5013,71	5091,23	5171,32	5257,24
Население	жители	12397	12222	12041	11873
Норма на натрупване	т./ж./г.	404,43	416,56	429,48	442,79
Хартия и картон	т./г.	405,11	411,37	417,84	424,79
Пластмаса	т./г.	290,29	294,78	299,42	304,39
Стъкло	т./г.	221,61	225,03	228,57	232,37
Метал	т./г.	76,71	77,90	79,12	80,44
Дърво	т./г.	124,84	126,77	128,77	130,91
Гума	т./г.	41,61	42,26	42,92	43,64
Текстил и кожа	т./г.	205,56	208,74	212,02	215,55
Опасни домакински отпадъци	т./г.	28,08	28,51	28,96	29,44
Инертни отпадъци	т./г.	501,37	509,12	517,13	525,72
Биоразградими отпадъци	т./г.	1117,56	1134,83	1152,69	1171,84
Зелени отпадъци	т./г.	2000,97	2031,91	2063,87	2098,16

1.4. Прогнозата за количествата отпадъци за повторна употреба и рециклиране, за достигане на целите по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО

Чрез чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО се определя изискването за постигане на не по-късно от 1 януари 2020 г. на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи **хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло** от домакинствата и подобни отпадъци от други източници не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци.“ С § 15 на ЗУО са посочени сроковете за поетапно постигане на целта от 50 на сто рециклиране в периода 2016- 2020г.:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 % от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 % от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 % от общото им тегло.

В рамките на този анализ е извършена и прогноза за количествата на **хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали**, които трябва да бъдат рециклирани на годишна база с

оглед изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1 на Закона за управление на отпадъците. Изчисленията са направени при допускането, че:

- е налице самостоятелно изпълнение на целите от Община Кнежа;
- не е извършено разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 от страна на Общото събрание на РСУО-Оряхово – в съответствие с чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

Таблица №6 Прогноза за количествата на хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали, които трябва да бъдат събрани и предадени за рециклиране за достигане на целите по чл.31, ал.1, т.1

Отпадъци	2017	2018	2019	2020
Хартия и картон, Пластмаси, Стъкло, Метали	994	1009	1025	1042
Цел за рециклиране по чл.31, ал.1, т.1 на Закона за управление на отпадъците	40%	40%	40%	50%
Количества отпадъци, които трябва да бъдат събрани и предадени за рециклиране	397	404	410	521

От представената информация става ясно, че трябва да се положат усилия за достигане на поставените от законодателството цели. Наличието на инсталация за предварително третиране, функционираща на регионален принцип ще подпомогне този процес.

1.5. Прогноза за количествата образувани биоразградими отпадъци

С чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО се определя че най- късно до 31 декември, 2020г. трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до **35 на сто** от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г.

- Население към 31.12.1995 г. на Община Кнежа – 34 272 жители;
- Норма на натрупване за 1995г. - 0,679 тона/жител/г.;
- Общо депонирани отпадъци към 31.12.1995 г. - 23 260 тона.

Въз основа на тези данни може да се заключи, че за постигането към 2020 г. на целта за ограничаване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци (до 35 на сто) е необходимо да се ограничи количеството до **8 141 т./г.**

При изчисляване на количествата на биоразградимите отпадъци са отчетени хранителните, градинските и дървесните отпадъци.

Таблица №7 Прогноза за количествата на образуваните биоразградимите отпадъци

Отпадъци	2017	2018	2019	2020	2021
биоразградими отпадъци	1278,34	1297,876	1314,85565	1340,275	1339,449

Поради намаляване на количеството на образуваните отпадъци през 2016 г. на практика Община Кнежа вече е изпълнила изискването за ограничаване на

количествата на депонираните биоразградими битови отпадъци спрямо 1995г. Независимо от това няма осигурена устойчива практика, която да води до третиране на образуваните биоразградими битови отпадъци. Въз основа на данните по-горе може да се заключи, че съществува потенциал за осигуряване на необходимите количества отпадъци, обезпечаващи функционирането на бъдеща инсталация за компостиране, функционираща на регионален принцип. За да се осигури работата на бъдещата инсталация обаче е необходимо въвеждане на система за разделно събиране на биоотпадъци, в т.ч. предоставяне на контейнери за биоотпадъци/ използването на площадки и специализирани транспортни средства.

По този начин ще се осигури събирането на биоразградимите и био- отпадъците, подходящи за производството на компост – отпадъци от паркове и градини, от поддържане на обществени площи към търговски обекти и др. В зависимост от качеството на полученият компост, той може да се използва за поддържането на зелената система на Община Кнежа, както и да се предоставя на населението.

2.Прогнози за ОСР на територията на община Кнежа

Прогнозите за ОСР за очакваните генерирани отпадъци по области, са на основата на експертните оценки в Националния стратегически план за управление на строителни отпадъци 2011- 2020 г., одобрен от Министерския съвет. Съгласно този програмен документ най-големи количества отпадъци от строителство и разрушаване на сгради се очаква да се образуват и съответно третират в следните пет области: София, Варна, Бургас, Благоевград и Пловдив. Основна причина за това е, че според данни на НСИ в тези области се извършва най-мощно строителство на жилищни, административни и други сгради. Също така тези области са индустриални центрове, което допринася за генериране на отпадъци от ОСР от индустрията. Друг важен фактор е, че тези области са с развита пътна инфраструктура, което налага извършването на мащабни строително- ремонтни дейности, което води до образуване на строителни отпадъци. Прогнозните данни по области в Националния стратегически план са представени в двете таблици по- долу.

В Таблица 8 са представени прогнозите за количествата отпадъци от строителството и разрушаването, приети на площадки от източници в бита (източници от бита съгласно Стратегическия план означава: разрушаване, ново строителство, ремонт и поддръжка на сгради), а в Таблица 9 - общо от бита и индустрията.

Прогнозите показват, че за седемгодишния програмен период се очаква в края на периода количеството на образуваните отпадъци от бита да се увеличи около четири пъти, а общо от бита и индустрията - над 3 пъти.

Таблица №8 Прогнози за количествата отпадъци от строителството и разрушаването от бита по области

№	Общо от бита (тона)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Благоевград	29 829	41 996	55 098	69 134	84 105	100 010	116 850
2	Бургас	62 568	88 089	115 571	45 013	176 415	209 778	245 100
3	Варна	53 473	75 285	98 772	123 935	150 773	179 286	209 475
4	Велико Търново	9 204	12 958	17 000	21 331	25 950	30 857	36 053
5	Видин	945	1 331	1 746	2 191	2 666	3 171	3 705
6	Враца	2 800	3 943	5 173	6 491	7 897	9 391	10 973
7	Габрово	4 110	5 787	7 592	9 526	11 590	13 782	16 103
8	Добрич	20 189	28 424	37 292	46 792	56 924	67 690	79 088
9	Кърджали	2 728	3 841	5 039	6 323	7 692	9 147	10 688
10	Кюстендил	2 984	4 200	5 510	6 914	8 411	10 001	11 685
11	Ловеч	2 837	3 995	5 241	6 576	8 000	9 513	11 115

12	Монтана	1 818	2 560	3 359	4 215	5 128	6 098	7 125
13	Пазарджик	8 876	12 497	16 396	20 572	25 027	29 759	34 770
14	Перник	2 656	3 739	4 906	6 155	7 488	8 904	10 403
15	Плевен	7 021	9 885	12 969	16 272	19 796	23 539	27 503
16	Пловдив	40 196	56 593	74 248	93 163	113 337	134 770	157 463
17	Разград	1 637	2 305	3 024	3 794	4 615	5 488	6 413
18	Русе	9 385	13 213	17 336	21 752	26 462	31 466	36 765
19	Силистра	1 927	2 714	3 560	4 468	5 436	6 464	7 553
20	Сливен	5 456	7 682	10 079	12 646	15 385	18 295	21 375
21	Смолян	10 695	15 057	19 755	24 787	30 155	35 857	41 895
22	София (област)	12 986	18 284	23 988	30 099	36 616	43 541	50 873
23	София (град)	42 015	59 153	77 607	97 378	118 465	140 868	164 588
24	Стара Загора	12 877	18 130	23 786	29 846	36 309	43 175	50 445
25	Търговище	1 709	2 406	3 157	3 962	4 820	5 732	6 698
26	Хасково	6 402	9 013	11 825	14 838	18 051	21 465	25 080
27	Шумен	4 001	5 633	7 390	9 273	11 282	13 416	15 675
28	Ямбол	2 438	3 432	4 503	5 649	6 872	8 172	9 548

Таблица №9 Прогнози за количествата отпадъци от строителството и разрушаването общо от бита и индустрията по области

№	Общо от бита и индустрията (тона)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Благоевград	40 897	56 628	73 475	91 439	110 519	130 716	152 030
2	Бургас	63 233	88 969	116 676	146 354	178 004	211 625	247 216
3	Варна	144 536	195 664	249 966	307 440	368 088	431 909	498 904
4	Велико Търново	11 929	16 560	21 525	26 823	32 454	38 418	44 716
5	Видин	1 026	1 438	1 881	2 354	2 859	3 395	3 961
6	Враца	13 479	18 059	22 903	28 010	33 380	39 013	44 910
7	Габрово	6 659	9 157	11 825	14 665	17 675	20 857	24 210
8	Добрич	20 379	28 675	37 607	47 175	57 378	68 217	79 691
9	Кърджали	2 921	4 096	5 359	6 711	8 152	9 681	11 299
10	Кюстендил	6 587	8 963	11 492	14 174	17 008	19 994	23 132
11	Ловеч	4 745	6 517	8 408	10 420	12 552	14 804	17 176
12	Монтана	1 855	2 609	3 420	4 289	5 216	6 200	7 242
13	Пазарджик	11 350	15 767	20 503	25 557	30 930	36 622	42 632
14	Перник	5 333	7 279	9 352	11 552	13 879	16 333	18 915
15	Плевен	28 562	38 360	48 732	59 679	71 200	83 295	95 965
16	Пловдив	41 422	58 213	76 283	95 633	116 263	138 172	161 360
17	Разград	3 904	5 301	6 788	8 363	10 026	11 778	13 619
18	Русе	9 882	13 870	18 160	22 753	27 647	32 844	38 343
19	Силистра	1 927	2 714	3 560	4 468	5 436	6 464	7 553
20	Сливен	9 586	13 141	16 935	20 968	25 240	29 750	34 499
21	Смолян	11 040	15 513	20 328	25 483	30 979	36 816	42 993
22	София (област)	22 688	31 109	40 095	49 648	59 768	70 454	81 706
23	София (град)	128 837	173 926	221 759	272 336	325 658	381 724	440 535
24	Стара Загора	28 058	38 198	48 991	60 437	72 536	85 288	98 693

25	Гърговище	3 972	5 397	6 913	8 520	10 217	12 005	13 883
26	Хасково	7 705	10 735	13 988	17 463	21 159	25 078	29 218
27	Шумен	4 070	5 724	7 505	9 412	11 446	13 606	15 893
28	Ямбол	2 487	3 497	4 585	5 749	6 990	8 308	9 704

Липсват данни за организирана система за събиране на отпадъци от строителството и разрушаването на сгради в Община Кнежа. Общината самостоятелно извозва строителни отпадъци, генерирани от населението с цел поддържане на чистотата в населените места. Прогнозата за количествата на отпадъците от строителството и разрушаването е изчислена за периода 2017-2021 г. за община Кнежа (Таблица №10), като са отчетени:

- данните за инертните материали от морфологичния анализ, проведен през 2015- 2016г.;
- очаквания икономически растеж, определен въз основа на прогноза, направена в *Конвергентна прогноза на Република България (2017-2020)*.

Таблица №10 Прогноза за количествата на ОСР общо от бита и индустрията за община Кнежа за периода 2017-2021 г. (в тонове)

	2017	2018	2019	2020
Количества отпадъци от строителството и разрушаването (т./г.)	501,37	509,12	517,13	525,72

АНАЛИЗ №4

АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА УПРАВЛЕНСКИТЕ И КОНТРОЛНИТЕ ПРАВОМОЩИЯ НА ОБЩИНАТА ПО ЗУО И ОБЩИНСКАТА НАРЕДБА ПО ЧЛ. 22

За изготвянето на този анализ е събрана и анализирана информацията относно:

- националното законодателство и местната нормативна уредба, регламентиращи функциите и задълженията, свързани с управлението на отпадъците;
- информацията от общината относно персонала, ангажиран с управление на отпадъците.

1. Анализ на функциите на общината за управление на отпадъците

Структурата на общинската администрация, отговорна за политиката по управление на отпадъците, съответства на общоприетото устройство на администрацията в България. В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици – дирекции. В по-малките общини, политиката по управление на отпадъците се провежда от административна единица – експерт.

В **Анализ №1** - *Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците*, са описани подробно задълженията на кметовете на общини, произтичащи от ЗУО и подзаконовите актове по прилагането му. В съответствие тези задължения, е анализиран институционалният капацитет на община Кнежа с акцент върху контролните функции на общината.

В община Кнежа според разпределението на дейностите, които извършва при подпомагане на органа на местната власт, общинската администрация е обща и специализирана. Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на кмета на общината и извършва дейности по административното обслужване. Специализираната администрация подпомага осъществяването на правомощията на кмета на общината, свързани с неговата компетентност.

В обобщен вид, функциите за управление на отпадъците могат да се групират в следните направления на компетентност:

- *функции по политиката за отпадъците* - разработване на общински програмни и нормативни документи;

- *функции по предоставяне на услуги* - дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата;
- *функции по наблюдение и контрол* - извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи;
- *функции за привличане на обществеността* - обществени консултации, информационно-образователни дейности.

В зависимост от начина на подпомагане изпълнението на правомощията на кмета за управление на отпадъците, определени звена в общинската административна структура имат:

- основна функция - функция, която подпомага по същество определено правомощие, политика, стратегия, план, програма; или
- спомагателна функция - функция, която се изразява в съдействие, координация, техническа помощ и други подобни, по отношение на определено правомощие, политика, стратегия, план, програма.

Структурата на общинска администрация – Кнежа е организирана в две дирекции. Според разпределението на дейностите, които извършва, администрацията е обща и специализирана.

➤ **Дейност „Местни данъци и такси” към „Обща администрация”**

- извършва дейности, свързани с обслужване на данъкоплатците по Закона за местни данъци такси, приемане/обработка на данъчните декларации по ЗМДТ, проверка на декларираните от данъкоплатците данни, проверка за възстановяването на надвнесените или недължимо внесени суми по ЗМДТ на физически и юридически лица, съгласно утвърдените процедури;
- установява на административни нарушения, събиране, контрол и ревизии по ЗМДТ;
- събира и отчита местните данъци и такси битови отпадъци;
- изготвя удостоверения по ЗМДТ - за данъчна оценка, за платен данък наследство, за платен данък върху МПС;
- изготвя отговори на външни институции за декларирани от физически и юридически лица.

➤ **Дирекция „Специализирана администрация”**

В сектор „Екология“, дирекцията има следните функции:

- изготвя или участва в изготвянето на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда;
- участва в разработването, провеждането и контрола на мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика на територията на Общината;
- участва в оформянето и подsigуряването на финансовата обезпеченост на екологичните общински мероприятия и обекти;
- координира дейността на Общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ, БАБХ, РДНСК, РДВР, както и с: неправителствените екологични и природозащитни организации и движения, научната общност (висшите училища и университети), частните и държавни фирми, неправителствените организации и със специалисти в областта на екологията;
- контролира екологичното състояние на Общината;
- изготвя задания на проекти за озеленяване;
- въвежда и ръководи ефективна система за управление на отпадъците, чрез интегриран мениджмънт;

- упражнява редовен контрол по опазване на чистотата и зелените площи, стопанисване на зелените площи от граждани, физически и юридически лица;
- изготвя и реализира програма за решаване на проблемите, свързани с бездомните кучета;
- разяснява, предупреждава и осведомява широката общественост по отношение на всички дейности, намерения и последствия, спрямо компонентите на околната среда и проблемите, свързани с тях, чрез всички средства за масова информация.

➤ **Отдел „Проекти и програми” към „Специализирана администрация:**

- организира, координира и пряко участва в разработването и управлението на програми и проекти, свързани с развитието на Общината;
- търси, събира, осигурява и представя съвременна и точна информация за възможности за финансиране по действащите оперативни програми и национални планове, различни международни програми и инвестиционни фондове, от структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС и други финансиращи институции.

1.1. Разработване на общински програмни и нормативни документи

Съгласно изискванията на националното законодателство за отпадъци, общината има задължение да разработва следните документи в областта на управление на отпадъците:

➤ **Програма за управление на отпадъците**

Съгласно чл.52 на Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.), кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците на съответната община, която по структура, цели и предвиждания съответства на Националния план за управление на отпадъците (ал.4.) и съвпада с периода на действие на Националния план (ал.3), т.е. 2014-2020 г.

Законът позволява кметовете, които участват в регионални сдружения за управление на отпадъците, да разработят една обща програма за територията на съответния регион за управление на отпадъци или всяка община да си разработи общинска програма за управление на отпадъците.

Съгласно изискванията на законодателството в община Кнежа е разработила нова Програма за управление на отпадъците на Община Кнежа (2017-2020).

➤ **Наредба по чл.22 от Закона за управление на отпадъците**

Съгласно чл. 22 от ЗУО, Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, на масово разпространени отпадъци на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси. С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките.

Сега действащата *Наредба №24 за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на Община Кнежа* е приета на заседание на Общински съвет – Кнежа. Наредбата е издадена на основание и чл.21, ал.2 от ЗМСМА, във връзка с чл.19, от Закона за управление на отпадъците. Аналитичният преглед на наредбата на община Кнежа показва, че тя отговаря по своя обхват на изискванията на

ЗУО.

➤ **Наредба по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси**

Нормативната уредба изисква общинският съвет да приеме наредба за администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата за битови отпадъци. Със ЗМДТ се регламентира механизмът за финансиране изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със ЗУО. Такса „битови отпадъци“ се заплаща за услугите по осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други; събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците; почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за осигуряване на услугите.

Приета е *Наредба №9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа* (посл. изм. Решение №110 по протокол №12 31.03.2016г.). С Наредбата се определят услугите за които се дължи такса „битови отпадъци“, както и редът за заплащането ѝ.

➤ **Наредба № 1 за опазване на обществения ред и опазването на общинските имоти на територията на община Кнежа**

Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество в община Кнежа, в сила от 20.08.2015 г. Чрез тази наредба се регламентират административните нарушения на обществения ред, в т.ч. и такива, свързани с управлението на отпадъците, като:

- изхвърлянето на растителни и животински отпадъци по тротоарите и зелените площи;
- изхвърлянето на строителни отпадъци и на отпадъци от изгаряне на твърди горива в кофите и контейнерите, предназначени за битови отпадъци;
- изхвърлянето и/или изгарянето на гуми , пластмаси, смоли и други вещи и материали, създаващи предпоставки за замърсяване на околната среда.

Със същата се определят задълженията на ръководителите на всички учреждения, обществени и стопански организации, търговци и дружества, банки, читалища, учебни заведения, болнични заведения, управителните съвети на етажни собствениности (домсъвети), собствениците или наемателите на еднофамилни жилища и на всички останали граждани по отношение на ежедневното почистване и поддържане на чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

➤ **Наредба № 18 за поддържане и опазване на зелените площи и дълготрайната дървесна растителност на територията на община Кнежа**

Наредба за поддържане и опазване зелените площи и на дървесна растителност на територията на община Кнежа се издава на основание чл.22, ал. 1 от ЗМСМА и в съответствие с изискванията на чл. 62, ал.10 от ЗУТ, ЗООС, ЗОС и др. и действа на територията на общината. С Наредбата се регламентира реда за опазване и поддържане на озеленените площи и дълготрайната дървесна и храстова растителност.

Цялостната координация на процесите по разработването, актуализирането и

изпълнението на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, както и на дейностите за изготвяне и актуализиране на Наредбата по чл. 22 от ЗУО при промяна в нормативните изисквания попада в ресора на заместник-кметовете на община Кнежа.

1.2. Събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъците

Основна цел на дейността на общината в тази област е да предоставя качествени услуги за населението и бизнеса на територията на община Кнежа за управление на отпадъците в съответствие с компетенциите, възложени ѝ в нормативната уредба.

➤ Подходи за организация на изпълнението на функциите

Община Кнежа изпълнява функциите, свързани с управлението на отпадъците, като прилага комбинация от няколко подхода за организация и финансиране на дейностите:

- чрез общинската администрация;
 - ❖ събиране и транспортиране на битови отпадъци, разполагане и поддръжка на съдовете за битови отпадъци; зимно и лятно почистване на улици и други места на територията на община Кнежа;
 - ❖ обезвреждане на отпадъците, генерирани на територията на общината чрез депониране;
- чрез публично-частно партньорство с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци и други бизнес организации за изпълнение на дейностите за следните видове отпадъци - отпадъци от опаковки; събиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, ИУГ.

Основни функции на общинската администрация, свързани със събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъците

Дейностите понастоящем се поемат от общината. Събирането на битовите отпадъци в град Кнежа се осъществява веднъж седмично, а в 3 села на територията на общината два пъти месечно. Битовите отпадъци се събират в контейнери и кофи за боклук. Сметосъбирането и сметоизвозването в община Кнежа се осъществява по график, определян ежегодно със заповед на Кмета на Община Кнежа. Системата за събиране и транспортиране на битовите отпадъци задоволява нуждите на населението.

Важен момент е въпроса с разделното събиране. През 2007 г. общината е сключила договор с „Екопак България“ АД, който е в сила и към момента. Чрез него се регламентират взаимоотношенията и се разпределят отговорностите по планирането, организирането и прилагането на система за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки на територията на общината. Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки отговаря на задълженията по чл.16, ал.3, т.5 от Закона за управление на отпадъците. По инициатива на “ЕКОПАК” сред населението на града са проведени кампании с цел повишаване на информираността и заинтересоваността на населението да участва в разделното събиране на отпадъците от опаковки. В съответствие с договорните ангажменти има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общинския център – гр. Кнежа. Към м. декември, 2016 г. разполагаемостта с контейнери е, както следва:

- 30 сини контейнера с обем 1500 л тип „Иглу“ – за събиране на хартиени и картонени отпадъци от опаковки;
- 30 жълти контейнера с обем 1500 л тип „Иглу“ – за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;

- 30 зелени контейнера с обем 1500 л тип „Иглу“ – за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Разделното събиране на отпадъците обхваща само някои райони на общинския център. Реално населението няма изградена култура за разделно събиране, каквато е тенденцията и на национално ниво.

Таблица №1 Информация за изпълнението на задълженията от Община Кнежа във връзка със законодателството по управление на отпадъците

ЗАДЪЛЖЕНИЕ, СВЪРЗАНО С УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ИЗПЪЛНЕНИЕ
Предоставяне на услугите по събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на всеки притежател на отпадъци (чл.19, ал.2 на ЗУО)	Местни дейности към община Кнежа
Осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други; (чл.19, ал.3, т.1 на ЗУО)	Община Кнежа
Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им; (чл.19, ал.3, т.2 на ЗУО)	Местни дейности към Община Кнежа
Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване (чл.19, ал.3, т.3 на ЗУО)	Местни дейности към община Кнежа
Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци (чл.19, ал.3, т.4 на ЗУО)	Договор с Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Кнежа, Борован, Кнежа“, притежаваща комплексно разрешително № 249-Н0/2008 г., актуализирано с Решение №249-Н0-И0-А1/2012г., издадено от Изпълнителната Агенция по Околна среда
Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община (чл.19, ал.3, т.5 на ЗУО)	Местни дейности към община Кнежа

Разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло (чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО)	Договор с „Екопак България“ АД, сключен През 2007 г.
Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата; (чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО)	Договор между Нет – Метал ЕООД и Община Кнежа
Организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, ИУГ, отработени масла), в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (чл.19, ал.3, т.7 на ЗУО)	Договор между Нет – Метал ЕООД и Община Кнежа
Почистване от отпадъци на общинските пътища (чл.19, ал.3, т.12 на ЗУО)	Общината поддържа общинските пътища и почиства нерегламентирани сметища.
Поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община (чл.19, ал.3, т.14 на ЗУО)	Има регистър

1.3. Разработване на годишни бюджети и определяне на такси за управление на отпадъците

Основна функция за разработване на годишния бюджет и определяне на таксите за управление на отпадъците имат две дирекции - Дирекция “Обща администрация” и Дирекция “Специализирана администрация”.

1.4. Контрол и мониторинг

ЗУО регламентира обхвата на контролните правомощия на общините. Кметът на общината отговаря за:

- площадките за дейностите с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);
- закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община;
- спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22 от ЗУО.
- извършват контрол по чистотата на населените места, включително тротоари, алеи, паркове, площи и други обществени места.

Кметът на общината по местонахождение на площадката за дейности с отпадъци от

черни и цветни метали упражнява контрол за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актовете, които се съставят от контролните органи. Контролът може да бъде обособен в следните основни групи:

- *документален контрол* - проверка на представени документи от задължените лица за спазване на изискванията на закона и наредбите
- *проверка на място* в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

ЗУО предвижда минимална честота на проверките от контролните органи, в т.ч. от общините, съобразно техните компетенции по закона, както следва:

- Поне веднъж годишно извършват проверка на документите, които се изискват от закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и/или извършващи дейности с отпадъци.
- Проверката на място е независима от проверката на документи и се осъществява поне веднъж годишно в мястото на извършване на дейността и в присъствието на проверявания или на лица, които работят за него. В отсъствието на такива лица проверката се извършва с участието на поне един свидетел.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се разграничава в три групи:

- *Текущ контрол* - по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите.
- *Последващ контрол* - за установяване от контролните органи дали са изпълнени дадените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба.
- *Проверки по сигнал* - проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

Кметовете на населените места в Община Кнежа:

- упражняват контрол за прилагане изискванията на наредбите на територията на съответните населени места;
- контролират изхвърлянето на всички видове отпадъци.

Общински съвет – Кнежа приема следните наредби:

- *Наредба № 9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа.*
- *Наредба № 1 за опазване на обществения ред и опазването на чистотата и общинското имущество на територията на община Кнежа*
- *Наредба № 18 за поддържане на зелените площи и дълготрайната дървесна растителност на територията на община Кнежа.*
- *Наредба №24 за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Кнежа.*

Контролът по изпълнението на тази наредба се изпълнява от кмета на Община Кнежа и кметовете на територията на Община Кнежа.

1.5. Обществени консултации и информиране на обществеността

Съгласно устройствения правилник на Община Кнежа функциите, свързани с

обществените консултации и информиране на обществеността, са възложени на няколко административни единици. Канцеларията на кмета отговаря за:

- поддържане на връзка със средствата за масово осведомяване;
- организиране на срещи на представители на общината с обществеността;
- организиране на пресконференции в Община Кнежа;
- организиране на участията в телевизионни предавания, радиопредавания и интервюта в медиите на представители на общината и общинската администрация;
- нормативната уредба по отношение опазване на околната среда и отговаря за разясняване и осведомяване широката общественост по отношение на всички дейности, намерения и последствия, спрямо компонентите на околната среда и проблемите, свързани с тях, чрез всички средства за масова информация.

2. Анализ на човешките ресурси за управление на отпадъците

Анализът на човешките ресурси разглежда:

- брой служители, пряко отговорни за управление на отпадъците, и брой служители, изпълняващи различни функции свързани с управление на отпадъците, както и оценка достатъчни ли са за изпълнение на функциите в пълен обхват.
- наличие или липса на мерки за повишаване на квалификацията чрез обучение; практики и проблеми с набирането, назначаването и задържането на необходимите кадри; оценка за бъдещите потребности.

2.1. Служители с функции за управление на отпадъци

В община Кнежа пряко отговорни по въпросите, свързани с управление на отпадъците, са служителите от дирекция Дирекция “Специализирана администрация”.

Служителите на Община Кнежа, имащи отношение към управлението на отпадъците са един гл. експерт „Екология” към „Специализирана администрация” и експерти счетоводители, които осчетоводяват дейности по управление на отпадъците.

2.2. Професионално развитие на персонала

Квалификацията на служителите, ангажирани с управление на отпадъците е добра. Повишаването на квалификацията на служителите се осъществява основно по два начина.

- чрез планови обучения, организирани от Института по публична администрация. Това са обучения, организирани от ИПА, по разработване и управление на проекти, езикови курсове и др.
- участие в специализирани обучения за повишаване на квалификацията и опита в специфични области в рамките на изпълнявани проекти за управление на отпадъците на общината и програми на други институции, като АСЕКОБ и НСОРБ.

3. Изводи и препоръки

- Дирекция “Специализирана администрация” има ясно определени функции по изготвянето на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда, в т.ч.:
 - Изготвяне на проекти на местни нормативни документи, свързани с опазване на околната среда, вкл. управление на отпадъци, предоставяне на насоки, утвърждаване на Планове за строителни отпадъци, издаване на удостоверения за насочване на строителни отпадъци;
 - Разработване и периодично актуализиране на общинската програма по опазване на околната среда и други програмни документи, свързани с опазване на всички

компоненти на околната среда – въздух, води, почви, земни недра и биоразнообразие и с управление на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност);

- Определяне на стратегията по управлението на битовите, строителните и опасни отпадъци от бита и следи за изпълнението на всички мерки за тяхното третиране, разделно събиране, рециклиране и депониране.
- Да се извърши преглед на всички заповеди за упълномощаване на съответните лица за упражняване на контрол по местните наредби и там, където е необходимо – да се направят съответните актуализации.

АНАЛИЗ №5

АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

За целите на този анализ е използвана информация от Община Кнежа във връзка с изготвен нерегламентираните сметища, които са идентифицирани на територията на общината.

1. Нерегламентирани сметища на територията на Община Кнежа

От 1986 година е в експлоатация **Депото за твърди битови отпадъци на Община Кнежа**. Депото е разположено в землището на гр. Кнежа, на север от града.

През 2009г. се прави предписание от РИОСВ- Плевен за **закриване и рекултивация на депото за твърди битови отпадъци на Община Кнежа**. Изготвен е проект, целта на който е извършване на техническа и биологична рекултивация на депото за твърди битови отпадъци.

През 2011г. е депозиран в ПУДООС работен проект за: „Закриване и рекултивация на общинско депо за твърди битови и неопасни отпадъци в землището на гр. Кнежа”. През февруари 2015г. Община Кнежа сключва договор за БФП с ПУДООС.

I. Техническа рекултивация

Техническата рекултивация на депото съдържа следните слоеве:

- газов дренажен слой от чакъл с дебелина 0.50 м;
- слой уплътнена глина 0,50 м, отговарящ на изискванията на Наредба 8 от 24.08.2004г;
- рекултивиращ пласт от почвени материали 0,30 м;
- хумус 0.20 см.

Техническата рекултивация на терена, който е почистен от отпадъци се състои в подравняване с проектните наклони.

1.1. Тяло на отпадъците

Тялото на депото /в Зона 1/ се оформя посредством прибутване /преместване/ на стари местни отпадъци от Зона 2, като се създават откоси с наклон 1:3 и без берма. Височината на отпадъците е до 6,80 м в средната и южната част и до 10,0 – 11,0 м в северната част.

1.2. Система за улавяне и обезвреждане на биогаза от тялото на депото

За улавяне на образувания се биогаз и отвеждането му в атмосферата се предвижда изграждане на газоотвеждаща система. Тя се състои от хоризонтална и вертикална част.

Предвидени са 2 бр. вертикални газови кладенци разположени по тялото на отпадъците на разстояние от 59,50 м един от друг. Хоризонталната част на газоотвеждащата система представлява газов дренажен слой от чакъл с дебелина 0.5 м и хоризонтални газоотвеждащи дренажни тръби – HDPE, ф80 мм – перфорирани. Хоризонталните събирателни тръби с единична дължина 30,0 м и възходящ наклон към кладенците са разположени лъчеобразно - по четири броя на кладенец, общо осем броя. Събирателните тръби заустват във вертикалната тръба HDPE, ф315 мм на газовия кладенец.

1.3. Управление на инфилтриралите води:

За улавяне на инфилтратата от отпадъците, по контура на петата на откоса им е предвиден дренаж от перфорирани HDPE тръби Ф315мм, SDR17, обсипани с чакъл /размери 5 – 40 мм/. Двата дренажни клона с обща дължина 140,0 м заустват в отвеждащ тръбопровод от плътни HDPE тръби Ф315мм, SDR17 с L=6,0 м посредством тройник. Отвеждащият тръбопровод зауства в шахта /СШ/ Ф1000 мм, от готови ст.бет. пръстени с обща височина 6,0 м. От тази шахта инфилтратата периодично се извозва с цистерна до пречистващото съоръжение на депото на гр. Оряхово. В близост до шахтата е предвидена обръщателна площадка с настилка от трошляк 0.30м върху пясъчна подложка 0.20м, като част от пътя за достъп.

II. Биологична рекултивация

При биологичната рекултивация чрез комплекс от агротехнически мероприятия се създават условия за настаняване на подходящи растителни видове, до получаване на плътна растителна маса, която да осигури добра почвена покривка, да укрепи проектираните откоси и да предпази терената повърхност от ерозия. Биологичната рекултивация има за цел окончателното възстановяване на не терена като естествен природосъобразен ландшафт с предназначение пасище. Общата площ за биологична рекултивация е 12,14 дка. Предвидено е целоплощно внасяне на оборски тор, затревяване с тревни смеси подходящи за наклонени до стръмни терени по склоновете и бермите на закритото депо.

III. Следексплоатационни грижи и мониторинг на закрити депа

Системата за мониторинг, контрол и информация включва следните наблюдавани елементи:

- **Състояние на тялото на депото /топографията му/;**
- **Емисионни данни;**
- **Инфилтрат от тялото на депото;**
- **Повърхностни води;**
- **Подземни води;**
- **Газови емисии;**
- **Метеорологични данни.**

Организираното измерване на емисиите ще се извършва в съответствие с действащите нормативни уредби и предписанията на контролните органи. Измерванията и анализите по контролните показатели ще се извършват със стандартизирана апаратура, стандартни методики, утвърдени от МОСВ. Собственикът на депото определя организационната структура и избира акредитирана лаборатория за провеждане на мониторинга.

Местоположението на контролните пунктове, в които се наблюдават елементите на мониторинга на депото са дадени на приложената ситуация към проекта.

3.1. Емисионни данни: контрол върху водите, инфилтратата и газовете

Контролирането на емисиите и имисиите на повърхностни води и на емисиите на инфилтрат и газ от отпадъчното тяло се извършва съгласно проекта.

3.1.1. Система за улавяне и обезвреждане на биогаз

За улавяне на образувания се биогаз и отвеждането му в атмосферата се предвижда изграждане на газоотвеждаща система. Тя се състои от хоризонтална и вертикална част. Предвидени са 2 бр. вертикални газови кладенци разположени по тялото на отпадъците на разстояние от 59,50 м един от друг.

Хоризонталната част на газоотвеждащата система представлява газов дренажен слой от чакъл с дебелина 0.5 м и хоризонтални газоотвеждащи дренажни тръби – HDPE, ф80 мм – перфорирани. Хоризонталните събирателни тръби с единична дължина 30,0 м и възходящ наклон към кладенците са разположени лъчеобразно - по четири броя на кладенец, общо осем броя (виж ситуацията). Събирателните тръби заустват във вертикалната тръба HDPE, ф315 мм на газовия кладенец.

3.1.2. Опазване на подземните води

Пространството под сметищното тяло е зоната с най-значителен риск от замърсяване на геоложката среда. За целта са изградени 3 бр. наблюдателни сондажи (пиезометри), съгласно проекта. Измерванията в наблюдателните сондажи се извършват периодически съгласно изискванията на нормативната уредба. Анализите на повърхностните и подземните води се извършват от акредитирани лаборатории и резултатите от тях се предават в БДУВДР - Плевен най-късно до 15 дни от датата на изпитването.

3.1.3. Опазване на повърхностните води

Предвидени са две отводнителни канавки по външния контур на дигата за улавяне на повърхностните води от рекултивираните отпадъци и околния терен :

- ОК1 (западна) – с обща дължина 240.0 м;
- ОК2 (източна) – с обща дължина 250.0 м.

Двете канавки заустват в бет. събирателна шахта, разположена в североизточния край на площадката. Канавките се изпълняват от готови ст.бетонени корита 40/40/40см върху подложен пясък 0.10м и единична дължина по номенклатура на Производителя. Преминаването на ОК2 под външния път за достъп се изпълнява посредством тръбен участък – HDPE тръби Ф315мм, SDR17 с L=9,0 м в бетонов кожух. Повърхностните води от събирателната бет. шахта заустват на север в микроязовира посредством отвеждащ земен канал.

3.1.4. Мониторинг на сметищното тяло

Мониторингът на сметищното тяло обхваща геотехнически параметри, свързани с устойчивостта на сметищното тяло. Параметри като слягане или движение на откоси са от първостепенно значение за цялостната сигурност и безопасното съществуване на рекултивираното депо. Мониторинга се осъществява чрез изпълнените репери на повърхността на сметищното тяло от 3 бр. нивелачни репери за слягане.

3. Изводи

Община Кнежа е предприела всички мерки, изискващи се по нормативна уредба за закриването и рекултивацията на нерегламентираните сметища на нейна територия.

АНАЛИЗ №6

АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на инфраструктурата по управление на битовите отпадъци е структуриран по пътя на отпадъка в следния ред:

- Инфраструктура за събиране и транспортиране на битовите отпадъци - разглеждат се съдовете за събиране на битови отпадъци и транспортна техника за сметоизвозване, които осигуряват транспортирането на отпадъците до регионалното депо;
- Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово.

1. Инфраструктура за събиране и транспортиране на битовите отпадъци в община Кнежа

1.1. Смесени битови отпадъци

Системата за събиране на смесените битови отпадъци Община Кнежа е организирана чрез използването на различни видове контейнери (таблица №1). На практика услугата се предоставя на 98,5 % от населението на общината.

Таблица №1 Контейнери и кофи за събиране на смесени битови отпадъци на територията на Община Кнежа:

№	Вид на контейнера	Гр. Кнежа	Селата на Общ. Кнежа
1.	кофи тип ”Мева” с обем 110л.	5600 бр.	0
2.	контейнери тип „Бобър“ с обем 1110л.	216 бр.	217 бр.

Таблица №2 Контейнери за събиране на смесени битови отпадъци по населени места на Община Кнежа

№	Населено място	Видове контейнери	
		Контейнери тип „Бобър“ (обем 1100 л.)	Кофи тип ”Мева” (обем 110л.)
1.	Гр. Кнежа	216	5600
2.	с. Бреница	102	0

3.	с. Еница	74	0
4.	с. Лазарово	41	0

Специализираните автомобили за събиране и транспортиране на отпадъците са 4 броя:

- Сметоизвозващ автомобил ХЮНДАЙ, регистриран на 13.09.2005г.
- Сметоизвозващ автомобил ДАФ, регистриран на 28.06.2010г.
- Сметоизвозващ автомобил Мерцедес, регистриран на 31.08.2011г.

Битовите отпадъци се транспортират по график, съответно – два пъти месечно от селата и два пъти месечно от гр. Кнежа. Изключение прави централна градска част, където контейнерите се извозват веднъж седмично. Услугата по събиране на отпадъците и транспортиране им до регионалното депо м. „Марков баир”, община Оряхово се извършва от „Местни дейности“ към Община Кнежа. Кнежа.

1.2. Отпадъци от сгурия и пепел от домакинствата

В общината не се извършва разделно събиране на отпадъците от изгарянето на дърва и въглища през отоплителния сезон - пепел и сгурия. Посочените отпадъци от домакинствата се изхвърлят, извозват и третираят със смесените битови отпадъци. При смесване с въглищни остатъци, сгурия и пепел се променя състава на отпадъците в посока

по-висока плътност и понижено съдържание на рециклируеми материали. При изсипване на не добре загасени отпадъци от горенето на дърва и въглища се повреждат и контейнерите. Друг негативен ефект от запалването на отпадъците в контейнерите е временното, но силно замърсяване на въздуха в района на контейнерите с горящи отпадъци.

Препоръчва се общината да обсъди въвеждането на система за събиране на сгурия и пепел през зимния сезон, с което ще се подобри качеството на битовите отпадъци, подлежащи на предварително третиране.

1.3. Отпадъци от хартия, метал, пластмаса и стъкло

Община Кнежа е създавала практика по **разделно събиране на отпадъците от опаковки, въз основа на сключен договор с ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ АД**. На територията на община са разположени следните контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки:

- 30 сини контейнера с обем 1500 л тип „Иглу“ – за събиране на хартиени и картонени отпадъци от опаковки;
- 30 жълти контейнера с обем 1500 л тип „Иглу“ – за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- 30 зелени контейнера с обем 1500 л тип „Иглу“ – за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Като недостатъци на създадената смесена система, свързани със схемата на разполагане на съдовете са установени струпването на големи количества отпадъци на места, предназначени за обществено ползване и невъзможността да се упражнява ефективен контрол по отношение на изхвърлените, неразрешени видове отпадъци, както и да се противодейства при увреждане на самите съдове.

Сепарирането на отпадъците от опаковки, генерирани от Община Кнежа се извършва на инсталация, собственост на „Екопак България“ АД.

1.4. Биоразградими отпадъци

Информация за количествата образувани и събрани биоразградими отпадъци е представена в *Анализа на отпадъците*. Във всяко населено място на общината са

определени със Заповеди с №190/06.06.2011г. за гр.Кнежа, №189/06.06.2011г. за с.Бреница, № 191/06.06.2011г. за с. Лазарово и № 188/06.06.2011г. на кмета на Община Кнежа площадки за биоразградими отпадъци. Общо 4 площадки за всичките населени места в общината. Поддръжката на площадките се осъществява чрез разриване с булдозер. Имотите съвпадат със закритите нерегламентирани сметища в населените места на Община Кнежа.

В *Анализ №3 Прогнози за образуваните отпадъци* е извършена оценка на количествата на биоразградимите отпадъци за периода 2016-2020г. Въз основа на данните за количествата на биоразградимите отпадъци може да се заключи, че съществува потенциал за осигуряване на необходимите количества отпадъци, обезпечаващи функционирането на бъдеща инсталация за компостиране, функционираща на регионален принцип. За да се осигури работата на бъдещата инсталация обаче е необходимо въвеждане на система за разделно събиране на биоотпадъци – в т.ч. предоставяне на контейнери за биоотпадъци/ площадки за събиране и специализирани транспортни средства за обслужването им. По този начин ще се създадат условия за редовни доставки на биоотпадъци до бъдещата инсталация и получаване на компост.

1.5. Опасни битови отпадъци

Общината има нормативен ангажимент за създаване на условия за организиране на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни, опасни отпадъци и др. се осигуряват в населени места с над 10 000 жители (чл.19, ал.3, т.11.). В тази връзка Община Кнежа е предприела мерки за осигуряване на площадка и е сключила Договор с НЕТ – МЕТАЛ ЕООД гр.Кнежа. На площадката се приемат разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. хартия, пластмаса, метал и стъкло от домакинствата, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба автомобилни гуми и ИУМПС. С договора се регламентира, че цялото количество събрани отпадъци, предмет на договора, е за изпълнение на задълженията на Община Кнежа съгласно изискванията по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО, като за събраните отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метали, които са отклонени от депо и предадени за подготовка за повторна употреба и рециклиране се води отчетност и се използват при годишното отчитане на целите от общината.

Общината няма създадена система за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. С оглед избягване на попадането им в общия битов поток следва да се организира по график (мин.1 годишно) събиране на опасни отпадъци от домакинствата чрез мобилен пункт.

1.6. Болнични отпадъци

На територията на Община Кнежа функционира едно болнично заведение - МБАЛ – Кнежа.

Води се отчетност за количествата на генерираните болнични отпадъци от болницата. Отпадъците се събират разделно и по този начин се избягва попадането им в контейнерите за битови отпадъци. Събирането и транспортирането им се осъществява от специализирана фирма, притежаваща разрешение за транспортиране на болничните отпадъци. Отпадъците се доставят за обезвреждане чрез изгаряне в инсинератор в болница в гр. Пазрджик, съгласно сключен договор.

2. Основни технически характеристики и капацитет на инфраструктурата за третиране на битови отпадъци

При така съществуващата система от дейности по управлението на отпадъците на община Кнежа единственият метод, който се прилага е обезвреждане на отпадъците чрез депониране. Депонирането на събраните отпадъци на територията на общината се осъществява на Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово.

Община Оряхово е собственик и оператор на Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа, което функционира от 2005г. с единствена изградена и действаща Клетка №1.

За изграждане и експлоатация на нови инсталации и съоръжения за дейности по Приложение №4 от Закона за опазване на околната среда каквото е Регионално депо за неопасни отпадъци за общините от Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Оряхово е издадено Комплексно разрешително №249-НО/2008г., актуализирано с:

- ▶ Решение на Министъра на околната среда и водите №249-НО-ИО-АО/2008г.;
- ▶ Решение №249-НО-ИО-А2/2017г. (с решението се одобрява промяна в работата на инсталацията, за увеличаване капацитета на клетка №1 от 124 260 тона на 148 580 тона т.е. с 24 320 тона).

С условията на КР №249-НО/2008 г. и последващите изменения към него, е разрешено депо за неопасни отпадъци, състоящо се от три клетки – Клетка №1 с капацитет 148 580 t, Клетка №2 (недоизградена) с капацитет 167 485 t и Клетка №3 (проектирана) с капацитет 190 305 t. Общият обем на депото е 506 370 t.

Предвид факта, че Клетка №2 към момента все още е недоизградена и практически неизползваема, Община Оряхово е предприела мерки за допълнително обследване на площадката и установяване на възможностите за използване на допълнителен обем в Клетка №1 - 20 480 t, за сметка на общия капацитет на депото. При спазване на всички технологични изисквания за експлоатация на депото, посоченият допълнителен обем ще осигури времеви хоризонт за обезвреждане на отпадъците за период от максимално 1 година (м. октомври, 2017- м. декември, 2018г.). В рамките този период се очаква да бъде извършено доизграждането на Клетка №2 със средства от ПУДООС и въвеждането ѝ в експлоатация.

3. Масово разпространените отпадъци

По отношение на масово разпространените отпадъци, Община Кнежа има сключен договор с ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ АД, организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки притежаваща Решение ООп-ОО-3-01/04.02.2013г.

За останалите масово разпространени отпадъци няма сключени договори с организации по оползотворяване, а се използва Договор с МЕТАЛ ЕООД гр.Кнежа

4. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

През 2015г. операторът на депото посочва, че се прилага оползотворяване на строителните отпадъци, което не надвишава количеството на депонираните отпадъци.

Съгласно КР №249/2008г. е допустимо приемането на строителни отпадъци от общини, фирми и домакинства на Регионално депо за неопасни отпадъци – Оряхово. По Условие 11.2.8.1. на КР се разрешава на Оператора на депото да приема на територията на площадката строителни отпадъци в общо количество до 5 000 t/y, с цел тяхното оползотворяване.

Поради икономически и технически причини Община Кнежа ползва площадка за временно съхраняване на строителни отпадъци, която се намира в общински имот и е определена със заповед № 192/06.06.2011г. на кмета на община Кнежа.

5. Основни изводи и препоръки

- На територията на Община Кнежа няма изградена инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени неопасни отпадъци се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово.
- Депото е в експлоатация от м. август, 2005г. и обслужва общините Оряхово,

Козлодуй, Хайредин, Мизия, Кнежа, Борован, Кнежа.

- Община Кнежа трябва да предприеме мерки за осигуряване на предварително третиране на отпадъците и постигане на целите на националното законодателство по отношение на рециклиране на битови отпадъци (чл.31,ал.1, т.1 от ЗУО) и намаляване на биоразградимите отпадъци (чл.31,ал.1, т.2 от ЗУО). Община Кнежа, като част от Регион за управление на отпадъците- Оряхово трябва да насочи усилията в партньорство с останалите общини от Регион Оряхово да подготвят и подадат проектно предложение, съдържащо инфраструктурата за предварително третиране на битовите отпадъци и инсталация за компостиране и да кандидатстват по „Комбинираната процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.
- Община Кнежа трябва да предприеме мерки за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

АНАЛИЗ №7

АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

Икономическите инструменти в сектора на управлението на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъците, вместо да ги депонират. Изследванията показват, че въвеждането на такива механизми в различните европейски страни е довело до намаляване на депонираните количества отпадъци и до преминаване към по-високите нива в йерархията на управлението на отпадъците.

Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- *Такси за депониране и третиране.* Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци.
- *Схеми „Плащане при изхвърляне“ ("Pay-as-you-throw" schemes - PAYT).* Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те съответно заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.
- *Схеми за отговорност на производителя и вносителя.* Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци.
- *Екологични данъци и такси върху продукти* - въвеждат се с цел да се ограничи, намали или дори премахне употребата на определени продукти, които са вредни за околната среда.
- *Банкови гаранции и застраховки за осъществяване на определени дейности* - въвеждат се с цел покриване на риска от извършване на определени дейности, които не съответстват на екологичното законодателство, например за трансграничен превоз на отпадъци.
- *Подпомагане на публични проекти в областта на управление на отпадъците* с частично или напълно безвъзмездно финансиране.

За Община Кнежа ще бъдат анализирани следните икономически инструменти, които са свързани с бюджета на общината:

- Такса битови отпадъци (в т.ч. постъпления от таксата и разходи на общината за управление на отпадъците);
- Обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депата и отчисления за депониране на отпадъци (т.нар. отчисления по чл. 60 и чл.64 от ЗУО).

1.1. Такса битови отпадъци (в т.ч. постъпления от таксата и разходи на общината за управление на отпадъците)

Съгл. чл. 16 на действащата *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа*, таксата се определя **в годишен размер за всяко населено място** с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план – сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
2. събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по **чл. 71 и 71а** от Закона за управление на отпадъците;
4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

За имоти, намиращи се извън районите, в които Общината е организираща събиране и извозване на битови отпадъци, се събира такса за ползване на депо за битови отпадъци и / или за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване.

Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване (чл. 14). Основа за определяне на таксата за битови отпадъци за услугите по събирането, извозването и обезвреждането им в депа или в други съоръжения е количеството на битовите отпадъци, а за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване – данъчната оценка или отчетната стойност на недвижимите имоти (чл. 14а). Обобщена информация за размера на такса „битови отпадъци“ през 2016 г. е посочена в план-сметката за приходите и разходите по отношение на такса „битови отпадъци“ за периода 2012-2016г. в Община Кнежа е представена в Таблица №1.

Таблица №1 Информация за приходи и разходи по отношение на такса „битови отпадъци“ за периода 2012-2016г. в Община Кнежа

	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
Приходи от такса „битови отпадъци“ (общо)	577123	560371	518752	563237	907735
- от физически лица		209 876	256 086	216 515	208 810
- от юридически лица		211 346	260 590	196 563	318 909
Всичко общо		421 222	516 676	413 078	527 719
Разходи във връзка с такса „битови отпадъци“ (общо)					

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други		-	46 000	-	108 000
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им		204 000	264 600	217 000	174 000
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците		121 096.52	159 234.49	199 904.62	193 431.77
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване		45 000	87 000	38 000	50 000
Общо		370 096.52	556 834.49	454 904.62	525 431.77

Източник: Община Кнежа

Забележка: От пУДООС са усвоени 1071 008 по проект за закриване и рекултивация на депото.

Според количеството на битовите отпадъци и имотите, които не се ползват целогодишно има възможност да се подаде декларация в отдел „Местни данъци и такси” (декларира се вид и брой на съдовете за битови отпадъци, които ще се използват през годината съобразно обявената честота на извозването) – чл.16в от Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа. При подадена декларация за определяне размера на ТБО според количеството отпадъци - облагането се осъществява съгласно волеизявлението на собственика на имота (юридическо или физическо лице). В тази връзка с т.2.4 на решение №318/Протокол №18/21.12.2016г. от заседание на ОбС - Кнежа се определят и годишни цени за сметосъбиране, сметоизвозване, транспортиране до регионално депо Оряхово и обезвреждане на битови отпадъци от населените места в община Кнежа както следва:

- 1 брой кофа „Мева” с обем 0.11 куб.м. - за обслужване 52 пъти годишно - 103,00

- лв.;
- 1 брой контейнер тип „Бобър” с обем 1.1 куб.м, за обслужване съответно за 26 пъти годишно -462,00 лв. и за 52 пъти годишно - 924,00 лв.

1.2. Обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депата и отчисления за депониране на отпадъци

Съгласно справка на община Кнежа за периода 2012 - 2015 г. са внесени следните обезпечения и отчисления чл. 60 и чл.64 от ЗУО, показани в Таблица №2.

Таблица №2 Дължими и внесени обезпечения по чл.60 и отчисления по чл.64, ЗУО

Дължими и внесени обезпечения отчисления	2012 г.		2013 г.		2014 г.		2015г.		2016г.	
	дължими (лв.)	внесени (лв.)	дължими (лв.)	внесени (лв.)	дължими (лв.)	внесени (лв.)	дължими (лв.)	внесени (лв.)	дължими (лв.)	внесени (лв.)
- по чл.60 на ЗУО	9 559,40	9 559,40	10722,01	10722,01	11428,67	11428,67	13 387,86	13387,86	2 696,00	2696,00
- по чл.64 на ЗУО	27 054,90	27054,90	50 575,50	50575,50	79066,24	79066,24	111234,48	111234,48	28 800,00	28 800,00
Изразходени средства	0		0		0		0			

Източник: Община Кнежа

1.3. Обобщена информация за общ дял на приходите от такса „битови отпадъци“ в приходите от общински такси

Динамиката и относителния дял на приходите от такса „битови отпадъци“ в приходите от общински такси на общината са представени в Таблица №3.

Таблица №3 Относителен дял на приходите от такса „битови отпадъци“ в приходите от общински такси на общината

2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
	56.04%	61.52%	57.09%	63.20%

Източник: Община Кнежа

От предоставената информация може да се направи извода, че делът на приходи от такса „битови отпадъци“ расте спрямо приходите от общински такси за анализирания 5 годишен период (2012-2016г.).

1.4. Относителен дял на разходите за управление на отпадъците в разходите на общината

Относителният дял на разходите за управление на отпадъците в разходите на общината също расте (таблица №4).

Таблица №4 Относителен дял на разходите за управление на отпадъците в разходите на общината - общо и като капиталови разходи

наименование	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
Относителен дял на разходите за управление на отпадъци към общите разходи на общината		4,96%	6,41%	12,98%	5,73%

Относителен дял на разходите за управление на отпадъци към общите капиталови разходи на общината		62,56%	85,78%	78,75%	60,14%
--	--	--------	--------	--------	--------

Източник: Община Кнежа

Прогнозата е, че през 2017г. тези разходи също ще бележат ръст, поради увеличение на разходите за:

- закупуване на съдове за битови отпадъци, с цел подмяна на амортизирани и осигуряване на допълнителни такива, за тези населени места, където те са недостатъчни;
- значително увеличение в частта от разходи за извозване до депо в гр. Оряхово, във връзка с действащите разпоредби и ежегодното нарастване на отчисленията за обезвреждане на отпадъци на регионалното депо за неопасни отпадъци, като определената такса по Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за 2017 г. е в размер на 47 лв./тон.

1.5. Ниво на покриване на разходите за управление на отпадъци с приходите от такса битови отпадъци

От представената информация в таблица №5 е видно, че е налице преразход на средства за 2013г., 2014г. 2015 г. и 2016г. спрямо реализираните постъпления от такса „битови отпадъци“. Тези преразходи са заплатени със средства от субсидията за местни дейности, получена от ДБ.

Таблица №5 Ниво на покритие на разходите за управление на отпадъци с приходите от такса битови отпадъци

2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
	92,20%	92,79%	90,81%	100,44%

Източник: Община Кнежа

1.6. Използвани други източници на финансиране на разходите за управление на отпадъците

С договор за безвъзмездна финансова помощ №10069/22.04.2015г. Между Община Кнежа и ПУДООС е осигурено финансиране за „Закриване и рекултивация на Общинско сметище за битови отпадъци на Община Кнежа“. Дейностите по проекта са на стойност 1 882 390 лв. и ще се изпълняват през периода 2015-2019 г.

Към 31.12.2016 г. са усвоени средствата за технологичната рекултивация и за първата година от биологичната рекултивация. Общият размер на усвоените средства към края на 2016 г. е 1 681 605 лв. С реализацията на проекта общината изпълнява дейности, които са й вменени, съгласно изискванията на Общностното и национално законодателство в сектор „Отпадъци“.

2. Основни изводи и препоръки

- На територията на община Кнежа функционира и се доразвива организация по отношение на разделното събиране на почти всички видове отпадъци, за които общината има ангажменти, произтичащи от националното законодателство.
- Принципът „замърсителят плаща“ се прилага частично по отношение услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата.

Практически съществува нормативна възможност за всички лица да подадат декларация, с която да посочат вида и броя на съдовете за битови отпадъци, които ще се използват през годината. В *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Кнежа*, е ясно определено, че този режим се прилага за:

- собственика на имота;
- ползвателя - при учредено вещно право на ползване;
- концесионера - при предоставяне на особено право на ползване – концесия. Създадена е и практика по прилагане на принципа „замърсителят плаща“.
- Принципът „Разширена отговорност на производителя“ се прилага на територията на общината, въз основа на сключен договор с организация по оползотворяване на опаковки.
- За останалите масово разпространени отпадъци (МРО) - негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), общината е сключила договори за сътрудничество с фирма, притежаваща разрешение за дейност с отпадъци по ЗУО.
- Приходите от такса „битови отпадъци“ не винаги покриват разходите, заложиени по план-сметката и се налага използването на средства от субсидията за местни дейности на ДБ.

ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Информирането на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяване на отпадъците има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците съобразно йерархията за тяхното управление.

Настоящият анализ разглежда практиката на община Кнежа през последните пет години по отношение на дейности, като информиране, консултиране и взаимодействие с обществеността за постигане на поставените цели за предотвратяване и намаляване на количествата отпадъци и използване на отпадъците като ресурс.

1. Мерки за информиране на обществеността в Община Кнежа

Съгласно нормативните документи на общината, функциите, свързани с информиране на обществеността за дейността и услугите на община Кнежа в областта на управление на отпадъците и за насърчаване на екологосъобразно отношение към отпадъците сред гражданите, са регламентирани в следните документи, дадени по-долу:

➤ *Устройствен правилник на Община Кнежа*

Функциите, свързани с обществените консултации и информиране на обществеността, са възложени на няколко административни единици. **Канцеларията на кмета** отговаря за:

- поддържане на връзка със средствата за масово осведомяване;
- организиране на срещи на представители на общината с обществеността;
- организиране на участията в телевизионни предавания, радиопредавания и интервюта в медиите на представители на общината и общинската администрация.

➤ *Дирекция „Специализирана администрация” участва в:*

- разработването, провеждането и контрола на мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика на територията на Общината;
- разяснява, предупреждава и осведомява широката общественост по отношение на всички дейности, намерения и последствия, спрямо компонентите на околната среда и проблемите, свързани с тях, чрез всички средства за масова информация.
- отговаря за информиране на обществеността за дейностите на Община Кнежа във връзка с изискванията на нормативната уредба по отношение опазване на околната среда;
- приема и разглежда жалби и сигнали на граждани, свързани с нарушения по смисъла на Закона за опазване на околната среда и свързаните с него законови и подзаконови нормативни актове.

Освен задълженията, вменени с Устройствения правилник, Община Кнежа е регламентирала в местното законодателство редица разпоредби, предоставящи

възможности за информиране на обществеността и участието ѝ при вземане на решения.

➤ ***Правилник за организацията и дейността на Общинския съвет – Кнежа, неговите комисии и взаимодействието му с общинска администрация.***

В Правилника за организация и дейността на Общински съвет-Кнежа не са възложени функции във връзка с провеждане на информационни и образователни кампании за населението.

Задължение на Председателя на Общинския съвет е да нарежда нормативните актове, приети от общинския съвет, да бъдат доведени до знанието на гражданите на общината чрез публикуване и огласяване в местните медии, на официалната Интернет страница на общината, и на информационното табло в Центъра за информация и услуги на гражданите.

Постоянните комисии имат за задача да проучват потребностите на населението в съответната област и да правят предложения за решаване на проблемите.

Общинският съвет може да организира публични обсъждания на проекти за решения от значим обществен интерес за местната общност.

➤ ***Наредба № 24 за опазване на околната среда/управление на отпадъците на територията на Община Кнежа***

С тази наредба се създават редица изисквания по отношение на предоставяне на информация на обществеността:

- кметът на общината организира провеждането на мероприятия за почистване и хигиенизиране на населените места с широко обществено участие, като използва разнообразни форми и средства за информиране на гражданите, фирмите и търговските дружества;
- кметът информира чрез средствата за масова информация и по други достъпни начини за местата за смяна на отработени моторни масла;
- кметът информира чрез средствата за масова информация и по други достъпни начини за местата за събиране на излезлите от употреба лампи.

2. Форми за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Основната форма за предоставяне на информация е интернет страницата на община Кнежа. С цел предоставяне информация на населението за системата за управление на отпадъците се публикува актуална информация за:

- стратегии, програми, общински наредби и други документи, свързани с управлението на отпадъците;
- сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците;
- протоколи от редовни заседания на общинския съвет, в които се дава информация за развитието на проекти, промени в местното законодателството, включително в областта на отпадъците;
- заповеди на кмета във връзка с управлението на отпадъците;
- постъпили уведомления за инвестиционни предложения, решения на директора на РИОСВ- Плевен за преценки необходимостта от извършване на ОВОС и др.

3. Участие на обществеността в процеса на вземане на решения по въпроси, свързани с управление на отпадъците в общината.

Община Кнежа изпълнява всички задължения, произтичащи от националното законодателство за информиране на обществеността и провеждане на консултации по отношение на изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията на общината. Основен инструмент за участие на обществеността за

възможностите, които се предоставя чрез процедурите по ОВОС и ЕО. Информация за всички процедури се съобщава на интернет страницата и на информационно табло в сградата на общината. Обяви за консултации и срещи за обществени обсъждания се публикуват на информационно табло в сградата на общината или на интернет страницата на общината.

В община Кнежа няма изградена регулярна система за мониторинг (например чрез регулярни социологически проучвания) на мнението на гражданите относно дейностите за отпадъци и удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с услугите относно битовите отпадъци.

4. Изводи и препоръки

- Целта на общината е длъжностните лица на общинската администрация системно да работят за повишаване на екологичната култура на населението на общината. Общината е предприела мерки за информиране на населението и включването в различни събития за опазване чистотата на населените места. Освен воденето на последователна политика по информиране на населението, се прибягва и до прилагане на административно-наказателните процедури, които от своя страна водят до негативни реакции сред населението.
- Община Кнежа е предприела действия за информиране на населението относно отпадъците от опаковки и масово разпространените отпадъци, с цел повишаване на общественото съзнание и подобряване на ефективността на системите за разделно събиране. Предприетите мерки съответстват на йерархията за управление на отпадъците и в дългосрочен план следва да демонстрират по-добри резултати по отношение на разделно събиране на отпадъците. В договора с Организацията по оползотворяване са предвидени клаузи за информиране на обществеността. По аналогичен начин е предвидено в договора за използването на площадка за приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата „да се организират общински кампании за разделно събиране на отпадъците по чл.39, ал.3 от ЗУО“.
- Община Кнежа изпълнява всички задължения, произтичащи от националното законодателство за информиране на обществеността и провеждане на консултации по отношение на изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията на общината.
- На интернет страницата на община Кнежа да се създаде раздел „Природни ресурси“ с под-раздели към него. Същият е необходимо да се актуализира и да се създаде раздел „Екология“ с под-раздел „Управление на отпадъците“. По този начин ще се създадат условия за лесно и удобно намиране на информацията за отпадъците и за всички публични прояви, които общината организира в тази област.
- Препоръчително е Община Кнежа да заложи повече мерки за провеждане на образователни кампании, дискусии и срещи в училищата, детските градини и други целеви групи, като тяхното осъществяване да бъде с екологична насоченост.

АНАЛИЗ №9

АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците в община Кнежа обхваща:

- изискванията на нормативната уредба във връзка със събиране и предоставяне на информация за отпадъците от страна на общината;
- организация в общината за събиране, обработване и предоставяне на информация както във връзка с нормативните изисквания, така и за вземане на решения за управление на отпадъците;
- основни проблеми, свързани с информационното обезпечаване на управление на отпадъците.

1.Нормативни изисквания за събиране и предоставяне на информация

Основните национални документи, регламентиращи събирането на информация за отпадъците, са:

- Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.);
- Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.);
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г.)

В чл. 44 Раздел I на Глава четвърта в ЗУО са регламентирани рамковите задължения за водене на отчетност от лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци.

Кметът на общината организира събирането на данни и предоставя информация на Националния статистически институт (НСИ) и Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

С Наредба №1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри се определят:

- редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците;
- редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците;
- редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
- редът за водене на публичните регистри по чл. 45, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);
- изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

Задължени лица по Наредбата са:

1. лицата, чиято дейност е свързана с образуване на производствени и/или опасни отпадъци, с изключение на отпадъците, образувани от домакинства, търговските и административните сгради;
2. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на производствени и/или опасни отпадъци;
3. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на битови и/или строителни отпадъци;
4. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на масово разпространени отпадъци;
5. лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
6. организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално по наредбите съгласно чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);
7. регионални сдружения за управление на отпадъци;
8. лицата, извършващи дейности като търговец и/или брокер на отпадъци.

Основната информация, която се предоставя във връзка с тази наредба е свързана с *Приложение № 32 Годишен отчет на регионалните сдружения на общините*. Чрез тази информация се следи за количествата битови и строителни отпадъци, които се образуват на територията на съответната община, както и за мерките предприети за оползотворяване на биоразградимите отпадъци.

Основните задължения по докладване от страна на общините са свързани с –*Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци*.

Съгласно чл. 12 лицата, извършващи дейности с битови отпадъци, в т.ч. биоотпадъци, водят отчетни книги и предоставят годишни отчети съгласно изискванията на наредбата по чл.48, ал.1 ЗУО.(2) Ежегодно в срок до 30 септември изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) обобщава и публикува информация за предходната календарна година по общини и региони за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 ЗУО. В 30-дневен срок от публикуването на информацията по ал.2 общините могат да изразят становище и да направят предложения за изменение и/или допълнение на информацията.

Ежегодно в срок до 20 ноември въз основа на информацията по ал.2 и становищата на общините по ал.3, ако такива са представени, министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице издава мотивирана заповед, с която определя общините, които са изпълнили целите по чл.31, ал.1 ЗУО, и общините, които не са изпълнили целите по чл.31, ал.1 ЗУО за предходната календарна година.

В община Кнежа няма специфични местни разпоредби за информационното обезпечаване в областта на управление на отпадъците. В *Наредба №24 за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Кнежа* има единствено разпоредби, които определят отговорностите на лицата, задължени да извършват докладване в съответствие с разпоредбите на националното законодателство и подзаконовите актове по прилагането му.

2. Събиране и обработване на информацията в община Кнежа

Основните направления на дейностите по управление на отпадъците в Община Кнежа, които са идентифицирани по време на изготвянето на анализа на информационната система, могат да се групират по следния начин:

- Предварително планиране;
- Последващо планиране;
- Договори и дейности по договорите;
- Събиране и транспортиране на отпадъци;
- Поддържане на чистотата на територията на общината;
- Третиране и обезвреждане на отпадъци;
- Разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- Организация и контрол по изпълнение на дейности;
- Проучване, проектиране и изграждане на нови съоръжения и рекултивация на депа.

Извършването на всички тези дейности е възложено на различни административни структури и изисква тясна координация при изпълнението им. Функции, свързани с управлението на отпадъците имат:

- Дирекция “ Специализирана администрация”;
- Дирекция „Обща администрация”;

За поддържане на адекватна информация, свързана с управлението на дейностите по отпадъците се генерират редица документи:

- Регистри - на договори за съответните дейности, фирми оператори, лица с разрешителни и т.н.
- Програмни и планови документи на Община Кнежа
- Документи във връзка с определяне цена на услугата и заплащане на такса „битови отпадъци“;
- Заповеди на кмета на Община Кнежа;
- Решение на ОбС- Кнежа;
- Договори, сключени от Община Кнежа с външни фирми за изпълнение на дейности за управление на отпадъци - за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, за разделно събиране на отпадъци от опаковки, за обезвреждане на отпадъци, за извършване на разделно събиране на масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, ИУМПС, отпадъчни масла, ИУЕЕО, НУБА);
- Отчети на Община Кнежа за управление на отпадъците до НСИ;
- Протоколи - констативни протоколи за контрол на дейностите по управление на отпадъците от фирмите изпълнители, констативни протоколи за приемане на строителни отпадъци, протоколи от проверки, за почистване на речни корита и др.
- Кантарни бележки за доставени количества смесени битови отпадъци и строителни отпадъци, въз основа на които се извършва разплащане по съответните договори;
- Справки - за постъпили количества смесени битови отпадъци и строителни отпадъци за депониране; справки за събрани, сепарирани и предадени за рециклиране отпадъци от опаковки; за изплатени средства.

Видно е, че информация във връзка с управлението на отпадъците в Община Кнежа се събира в различни звена в административната структура на общинската администрация, като основните дейности са възложени на Дирекция “ Специализирана администрация”.

Практически липсва единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците и на база на първичната информация да осигурява контрол и отчетност на всички етапи от процесите, да служи за изготвяне на качествени анализи въз основа на достоверна информация, за планиране и вземане на управленски решения.

3. Изводи и препоръки

- Информация за управлението на отпадъците се събира в различни административни структури на общината;

- Събраната информация в едни отдели не винаги е достъпна за ползване от други отдели, което намалява ефикасността на процеса на управление на отпадъците.
- В община Кнежа липсва система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите. Открояването на проблемите пред заинтересованите лица, както и набирането на предложения и коментари, не се извършва чрез изградена система - например с ежегодни социологически проучвания, а е инцидентно явление.
- Необходимо е общината да разработи база-данни и да приеме вътрешни правила за относно задълженията на структурните звена за събиране, обработка и предоставяне на информация в базата-данни за отпадъците, както и сроковете съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.